

Granskningsutlåtande

Detaljplan för fastigheten Skridskon 1 m fl. i stadsdelen Västertorp i Stockholm Dp 2017- 17030

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Granskning.....	2
Synpunkter inkomna under granskning	2
Remissinstanser	2
Sakägare enligt fastighetsförteckningen.....	6
Besvärberättigade	22
Övriga.....	49
Inkomna synpunkter under samråd och granskning som ej tillgodosetts	50
Stadsbyggnadskontorets ställningstagande	50
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	67

Sammanfattning

Planens syfte är att möjliggöra för två bostadshus med sammanlagt cirka bostäder 50 inom fastigheten Skridskon 1, vid Störtloppsvägen i Västertorp. Planförslaget skickades ut för granskning 2020-05-06 – 2020-06-02. Under granskningen har 31 yttranden inkommit, varav 25 från sakägare/-boende. Sakägare, boende, egenföretagare och verksamhetsutövare i närområdet motsätter sig förslaget i sin helhet och anser att grönområdet ska bevaras orört och att förslaget bör avslås. De är kritiska till byggnadernas gestaltning och höjd och vill bevara park- och naturmarken. De anser att den nya bebyggelsen skulle innebära skuggning, insyn, skymd utsikt för närliggande bebyggelse och trafikproblem på Störtloppsvägen. De oroar sig även för störningar under byggtiden

Inkomna synpunkter föranleder uppdatering av genomförd dagvattenutredning och revidering av planbeskrivningen.

Kontoret föreslår att det reviderade förslaget till detaljplan antas.

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanen syftar till att komplettera kvarteret med cirka 50 bostäder. Planen innebär uppförande av två lamellhus längs Störtloppsvägen. Detaljplanens syfte är också att möjliggöra förgårdsmark med planteringar och uteplatser samt trottoar på kvartersmark. Planen syftar även till att möjliggöra infart till parkeringsplatser på kvartersmark samt sophantering utan backning genom överföring av cirka 120 kvm allmän platsmark till kvartersmark.

De nya bostäderna ska bidra till en mer sammanhållen stadsmiljö i Västertorp. Planen bedöms bidra positivt till en socialt hållbar och tryggare stadsmiljö, exempelvis genom fler bostäder, många entréer mot gata, förgårdsmark med uteplatser och trottoar som aktiverar gaturummet.

Granskning

Aktuell detaljplan skickades ut för granskning under perioden 2020-05-06 – 2020-06-02. Information skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen samt andra intressenter och boende som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, samt på stadsbyggnadskontorets hemsida,

www.stockholm.se/detaljplaner.

Utökad information om projektet fanns på webbplatsen Start – Stockholm växer <https://vaxer.stockholm/>.

Synpunkter inkomna under granskning

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under granskningen. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av i planakten.

Remissinstanser

Kort 165, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer att det inte finns skäl att anta att

Länsstyrelsen kommer att pröva kommunens beslut och upphäva detaljplanen, med stöd av 11 kap. 11 § PBL, under förutsättning att nedanstående synpunkter avseende miljökvalitetsnormer för vatten och översvämningsrisk beaktas. Om dessa problem kvarstår vid ett antagande kan Länsstyrelsen komma att ta upp planen för prövning enligt 11 kap. 10 § PBL. Planen kan då komma att upphävas enligt 11 kap. 11 § PBL.

Miljökvalitetsnormer för vatten: Sedan samrådsskedet har kommunen tagit fram en reviderad dagvattenutredning men föroreningsbelastningen, så som den såg ut i samrådsskedet,

kvarstår enligt utredningen. Kommunen anger dock att om de föreslagna fördröjnings- och reningsåtgärderna vidtas, så beräknas föroreningshalter och därmed också recipientpåverkan, minska efter exploatering. Kommunen behöver utveckla resonemanget kring detta i planbeskrivningen och tydligare ange på vilka grunder man drar slutsatsen att recipientpåverkan minskar.

Länsstyrelsen anser att kommunen inför antagande behöver tydliggöra hur dagvattenhanteringen inom planen kan bidra till att MKN för vatten uppnås. Länsstyrelsen noterar att planen medger plats för ytterligare anläggningar inom planområdet.

Hälsa och säkerhet – översvämningsrisk: Inför antagande behöver kommunen säkerställa att vatten inte kan bli stående i områdena söder och norr om befintligt hus i planområdets norra del. Om riskerna är omhändertagna med den reglerade höjdsättningen så behöver planbeskrivningen revideras så att det tydligt framgår att inga frågor kvarstår.

Kort 164, Trafikkontoret

Parkering för bil och cykel: Parkeringstalet beskriver både inklusive och exklusive små lägenheter. Alla lägenheter ska räknas in men olika lägenhetsstorlek kan medföra en justering av talet. Alltså behöver parkeringstalet beskrivas utifrån detta. Det behövs vara ett enskilt parkeringstal som är aktuellt för planförslaget.

Både vad gäller parkeringstal för bil och cykel önskas det förtydligande kring vilka antaganden och förutsättningar som ligger till grund för talen för att kunna bedöma dess rimlighet. Det finns exempelvis ingen beskrivning av en besöksparkering är medräknat i parkeringstalet.

Ett medskick är att parkering för cykel ska förses med möjlighet till ramlåsning, och placeras i marknivå eller på annat sätt så de smidigt går att komma åt.

Belysning: Utrymme för belysning måste finnas i bakkant av trottoar utmed Lugntorpsvägen. Belysning utmed Störtloppsvägen måste stå kvar på den sidan den står idag, på sidan där bygge placeras. Det går inte att placera på motsatt sida då gångbanan idag är smal som den är och placering intill husliv skulle medföra bländning in i lägenheter. Utrymme för belysning måste således tillses på den sida belysning är placerad idag.

Kort 159, Storstockholms brandförsvär

Möjlighet till räddningsinsatser: Storstockholms brandförsvär ser positivt på att ett brandtekniskt utlåtande tagits fram för att hantera

utrymningsfrågorna. SSBF vill dock poängtera att utrymning utan räddningstjänstens hjälp, förslagsvis genom implementering av Tr2-trapphus, är att föredra.

Förtydliganden om hur uppställningsplatser behöver anpassas för räddningstjänstens stegfordon och bärbar stege kommer att behövas för att bedöma nyttjandet av stegutrymning i byggprocessen. Tänk på att träd och annan vegetation inte får hindra räddningstjänstens framkomlighet eller åtkomlighet vid insats. Uppställningsplatser behöver vara hållbara över tid då träd och annan vegetation växer i storlek.

Brandspridning mellan byggnader: En fullständig utredning kring riskerna för brandspridning mellan byggnader kommer att behöva genomföras i byggprocessen. Om fönster som används för utrymning via räddningstjänstens utrustning kan komma att brandklassas är det lämpligt att byggaktören säkerställer att det planerade utförandet uppfyller byggreglerna redan i detta skede. Detta eftersom om det konstateras att fönster behöver brandklassas kommer det stå i konflikt med den planerade utrymningsstrategin. Detta är i grunden en projekteringsfråga, men den ska möjliggöras inom planen.

Översvämningsrisker: Storstockholms brandförsvaret kan se att det vid extrema regn, exempelvis ett 100-årsregn, kan samlas vatten i vissa av områdets delar. Stora vattenmassor kan påverka vår möjlighet att ta oss fram, samt genomföra en insats. Det bör därför säkerställas att dessa ansamlingar, eller stora flöden inte uppstår på sådan plats att det omöjliggör vår insats, eventuella uppställningsplatser eller hindrar vår framkomlighet.

Kort 163 och 178 Stockholm Vatten och Avfall

Angående avfallshanteringen: Stockholm Vatten och Avfall är positiva till att maskinell hantering via bottentömmande behållare planeras för de tillkommande bostäderna och att dimensioneringen av befintliga behållare ses över. Stockholm Vatten och Avfall har en prioriteringsordning för insamlingssystem där maskinella system i första hand alltid ska väljas vid nybyggnation. Däremot behöver insamlingssystem komplettera varandra, t ex genom att rest- och matavfall samlas in i bottentömmande behållare och förpackningar, tidningar samt grovavfall samlas in i miljörum. För de bottentömmande behållarna gäller att inga hinder i höjdlid begränsar lyftarmen eller själva behållaren; minst 10 meter fritt i höjdlid krävs. Det får heller inte förekomma hinder i sidled som begränsar vid tömning. Vid lyft krävs ett säkerhetsavstånd på 2 meter från omgivande hinder (t ex fasader, träd, lyktstolpar eller parkerade bilar) då behållaren kan pendla vid tömning.

Stockholm Vatten och Avfall ser positivt på att sophämtning utan backning möjliggörs på Störtloppsvägen. Viktigt att beakta hämtfordonens utrymmeskrav vid utformningen av vägen. System för insamling av matavfall rekommenderas för att bidra till att stadens mål om ökad matavfallsinsamling uppnås. Fr.o.m. den 1 januari 2023 kommer det dessutom bli obligatoriskt med matavfallsinsamling för hushåll.

Vid nybyggnationer ska system för insamling av grovavfall alltid planeras in, exempelvis genom att reglera plats i miljörum/miljöhus eller utforma uppställningsyta för container på kvartersmark.

Angående vatten, allmänt: För projektet krävs nya anslutningspunkter för vatten, spillvatten och dagvatten.

Lägsta vattentryck i förbindelsepunkt motsvarar nivå +90 m vilket vid normalt anordnande av installationen kan innebära att intern tryckstegring erfordras för tappställen över nivån +70 m. Sådan tryckstegring bekostas ej av Stockholm Vatten och Avfall.

VA-anslutning: Anslutning för vatten kan beredas via befintlig vattenledning i Störtloppsvägen. Anslutning av spill- och dagvatten kan beredas via befintlig kombinerad spillvattenledning i Störtloppsvägen, VG +33,99. Kapaciteten i de befintliga VA-ledningarna i Störtloppsvägen behöver utredas i ett senare skede.

Dagvattenhantering: Enligt tidigare lämnade synpunkter i samråd för planen har SVOA lämnat uppgifter om att dagvatten efter rening och fördröjning enligt åtgärdsnivån, vid behov, kan anslutas till ledningar i Störtloppsvägen eller Vasaloppsvägen.

Åtgärdsnivån anger att dagvattensystem för ny- och större ombyggnationer ska dimensioneras med en våtvoly m på 20 mm och ha en mer långtgående rening än sedimentation. För att ge tillräcklig avskiljning ska våtvoly men utformas som en permanentvoly m, eller en volym som avtappas via ett filtrerande material med en hastighet som ger en effektiv avskiljning av föroreningar. Det är positivt att även åtgärder föreslås för att förbättra den befintliga dagvattenhanteringen inom fastigheten.

Dagvattenutredningen (Geosigma, version från 2020-03-13) föreslår att träd i skelettjord anläggs för rening och fördröjning av dagvatten från de nya husen. Skiss över föreslagna lösningarnas placering bör redovisa en samlad helhetsbild över vilka ytor som avvattnas till vilken anläggning samt hur systemets olika delar hydrauliskt hänger samman. Grundprincipen är att dagvatten som uppstår på kvarters-

mark ska fördröjas och renas inom kvartersmarken. Stockholm Vatten och Avfall förutsätter att dessa föreslagna anläggningar ägs och förvaltas av fastighetsägaren. I figur 6-4 i dagvattenutredningen ges förslag på placering av brunnar i föreslagna svackdiken för skyfallshantering. Vad gäller anslutning av dagvatten från kvartersmark ska inte större flöden än dimensionerande ledas till det allmänna ledningsnätet. Omgivande mark behöver således höjdsättas så att skyfall kan avledas säkert på ytan.

AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad
Ingen skrivelse har inkommit

Kort 158, Stockholm Exergi
Ingen erinran. Stockholm Exergi kan erbjuda fjärrvärme.

Sakägare enligt fastighetsförteckningen

Kort 188, BRF Störtloppsvägen 36 – 46, Störtloppsvägen 42, 129
45 Hägersten
Vi yrkar att planförslaget avslås i sin helhet.

Vårt yttrande består av två delar. Del 1 innehåller motiveringar till varför vi anser att planförslaget ska avslås. Del 2 är identiskt med vårt yttrande i samrådet. Den delen innehåller också argument och motiveringar till varför förslaget ska avslås, men också djupare beskrivningar av förutsättningarna.

Del 1 Motivering

Förslaget är inte anpassat efter beslut i samrådsredogörelsen:
Stadsbyggnadskontoret har i planförslaget inte studerat frågor man själv i samrådsredogörelsen angivit att man ska studera. Flera remissinstanser framförde i samrådet behovet av att byggnadshöjden behöver justeras. Stadsbyggnadskontoret föreslog i sin redogörelse att byggnadshöjd och fasadmateriäl ska studeras. Av planförslaget framgår att inga studier har skett av byggnadshöjden. Man föreslår också samma fasadmateriäl, men med en annan kulör. Stadsbyggnadskontoret har inte utfört de uppdrag man fått.

Avståndet mellan nybyggnation och befintlig bebyggelse är för litet:
I planförslaget anges att avståndet mellan nybygget och befintligt hus Störtloppsvägen 36 – 42 är 12 meter. I verkligheten blir det cirka 9 meter mellan balkonger på respektive hus. Mark- och miljööverdomstolen har i flera domar beslutat bifalla grannars överklagan av detaljplaner som menligt påverkar grannars miljö och hälsa, då föreslagen nybyggnation ligger för nära befintliga bostadshus. Det som domstolen konstaterar i nedanstående fall är också tillämpligt på stadsbyggnadsnämndens förslag till detaljplan för kv. Skridskon.

Föreslagen plan kommer att medföra betydande olägenhet för grannfastigheten: Förutsättningarna med insyn och sämre ljusförhållande är de samma i föreslagen detaljplan för kv. Skridskon som i redovisas i dom P 4145-19. Planförslaget för kv. Skridskon kommer att innebära betydande olägenhet för berörda grannar.

Mark- och miljööverdomstolen har i en dom beslutat att avslå Stockholms stads överklagan i ärendet. I ärendet har kommunen tagit fram ett detaljplaneförslag som skulle gjort det möjligt att uppföra ett flerbostadshus med 3–5 våningar, cirka 12–14 meter från ett grannhus, i det fallet en enplansvilla – i vårt fall en bostadsrättsförening med 45 lägenheter, verksamheter för både barn och äldre i våra lokaler, förutom boende i befintligt hyreshus i kv. Skridskon. Ytterligare cirka 50 lägenheter.

Domstolen hänvisar i sitt beslut till PBL 2 kap 9 § som innebär att planläggning av markområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk inte får ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt. Förhållanden som ska beaktas är exempelvis olägenheter för grannar i form av skymd sikt eller sämre ljusförhållanden.

Domstolen skriver att detta avstånd (12 – 14 m) inte i sig utgör betydande olägenhet, särskilt med hänsyn till att toleransnivån måste vara något högre i ett storstadsområde som ligger relativt nära de mest centrala delarna av Stockholm. Mark- och miljööverdomstolen finner dock att detaljplanen kommer att innebära betydande olägenhet i form av insyn för grannfastigheten. Mark- och miljööverdomstolen finner alltså, även med beaktande av att det är fråga om ett storstadsområde där förtätningar kan förväntas, att den antagna planen kommer att medföra betydande olägenhet för grannfastigheten. Mot denna bakgrund ska detaljplanen upphävas i sin helhet.

Vi vill kommentera att det är lite svårt att förstå domstolens resonemang om att det ska vara tillåtet att i en områdeskomplettering planera så att boende i en central del av ett storstadsområde ska kunna utsättas för större negativ miljöpåverkan än andra. Människor har samma behov av ljus oavsett var man bor. Vi konstaterar också att Västertorp planerades för att vara en grön och ljus stadsdel. De kompletteringar som tidigare skett i området har beaktat också detta. Slutligen vill vi poängtera att ens 12 meters avstånd mellan bostadshus i Stockholm är ytterst ovanligt.

Sannolikt saknas det exempel på där man uppfört ett nytt bostadshus vid ett befintligt bostadshus med långsidorna mot varandra. I detta fall ligger också det nya huset söder om befintligt hus och är högre. Vi anser det därför anmärkningsvärt att stadsbyggnadskontoret inte tagit hänsyn till mark- och miljööverdomstolens dom att avslå Stockholms stads överklagan i det ovan beskrivna ärende.

Avvägning mellan enskilda och allmänna intressen saknas:

Av detaljplaneförslaget framgår att stadsbyggnadskontoret inte gjort någon avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Enligt vår uppfattning visas inte att de allmänna intressena, att låta det privat börsnoterade fastighetsföretaget HEBA exploatera sin mark, överväger de enskilda intressena med de olägenheter som den planerade bebyggelsen medför för ett par hundra grannar. Vi anser också att planförslaget för kv. Skridskon medför en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet. Mark- och miljööverdomstolens dom i ärende P 2112-116 är enligt vår uppfattning tillämplig i vårt ärende i dessa två aspekter.

I en dom P 2112-16 gällande en detaljplan i Partille kommun, har mark- och miljööverdomstolen upphävt kommunens förslag till detaljplan för ett fyra våningars hus, 17 meter från ett grannhus. Domstolen konstaterar här att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Vid prövningen ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. Vid planläggning ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Planläggning av markområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk får inte ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt (1 kap. 2 § och 2 kap. 1 §, 6 § första stycket 1 och 9 § PBL).

Enligt underinstanserna har det funnits skäl att upphäva detaljplanen då det vid avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen inte har visats att de allmänna intressena överväger de olägenheter som den planerade bebyggelsen medför grannar.

Stadsbyggnadskontoret ger olika besked: I vårt yttrande i samrådet, föreslog vi att kommunen ska byta mark med Heba genom att ge Heba rätt att bygga på kommunens mark norr om fastigheten. Kommunen svarar i samrådsredogörelsen att Staden ej kan erbjuda mark norr om fastigheten Skridskon till Heba. Nu föreslår samma förvaltning att kommunen ska överlåta en del av samma mark till

Heba för att de ska kunna anlägga parkeringsplatser och för infart till fastigheten. Vad som inte var möjligt den 17 oktober 2019 föreslår stadsbyggnadskontoret nu den 23 april 2020 ska genomföras. Finns det nya direktiv i kommunen – eller har stadsbyggnadskontoret vilselett oss i sin kommentar i samrådsredogörelsen. Vi vidhåller att en alternativ placering av byggnaden norr om fastigheten bör prövas.

Vilseledande uppgifter i planförslaget: Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2018-06-13 att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja planarbete, men i ett särskilt uttalande framhölls vikten av att den tillkommande bebyggelsen anpassas till den kringliggande miljön så att de gröna värdena som finns på platsen kompenseras på lämpligt sätt. I detaljplaneförslaget skriver stadsbyggnadskontoret att planen uppfyller dessa krav. Vår uppfattning är att förslaget till stora delar inte uppfyller dessa krav. Den nya bebyggelsen kommer att få en helt ny och för Västertorp främmande gestaltning.

Stadsbyggnadskontoret skriver å ena sidan, förslaget tar vara på och utvecklar Västertorps grönskande karaktär med naturmark. Detta stämmer inte då kontoret även skriver att planförslaget innebär en minskad grönyta, träd behöver tas bort. Läget för planerade fastigheter innebär även att träd kommer behöva tas bort i den östra delen av fastighetsten och att del naturmark inom kvartersmarken ersätts med byggnader, vilket innebär att planområdets karaktär kommer att förändras. För oss innebär detta inte att man utvecklar Västertorps grönskande karaktär med naturmark. Förslaget innebär att man avvecklar naturmark.

I stadsbyggnadsnämndens beslut 2018 skrivs att de gröna värdena ska kompenseras på lämpligt sätt. I planförslaget saknas sådan beskrivning. Innebär det att fastighetsföretaget slipper dessa kostnader? Stadsbyggnadsnämnden uttalade vikten av att den tillkommande bebyggelsen anpassas till den kringliggande miljön. Detta stämmer inte då de nu tar fram ett planförslag som möjliggör platt tak mot gård, förgårdsmark med planteringar och uteplatser samt trottoar på kvartersmark, varierande hushöjd mot gata och gård, enkelsidiga radhuslägenheter med egen ingång och uteplats på bottenvåningen mot gatan och fasad i tegel.

Stadsbyggnadskontoret beskriver således å ena sidan hur Västertorps unika miljö och karaktär kommer att bevaras, men å andra sidan redovisar de i punkt för punkt hur området kommer att förändras.

Motstridig uppgift i detaljplaneförslaget: På flera håll i planförslaget skrivs att avståndet till befintlig bebyggelse blir 12 – 16 meter.

Hänsyn tas då inte till att det faktiska avståndet mellan balkonger blir cirka 9 meter. I räddningstjänstens bild finns avståndet 15,1 meter angivet.

Det saknas förklaring till varför miljökonsekvensbeskrivning inte behöver göras: Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL eller MB att en miljöbedömning behöver göras. Det framgår inte på vilka grunder denna slutsats dras. Tvärt emot beskrivs flera konsekvenser av förslaget som ger väsentliga miljökonsekvenser, både för naturen och för boende i omgivningen. För de närmaste grannarna kommer planen om den genomförs att medföra betydande olägenheter.

Utifrån vad stadsbyggnadskontoret skriver finns det synnerliga skäl att genomföra en miljökonsekvensutredning.

Naturmiljö: I det aktuella området ses kvällstid fladdermus i stor utsträckning, oklart vilken art av fladdermus det är. Samtliga fladdermusarter är fridlysta i Sverige, men skyddsvärdet är olika. Detta är inte redovisat i planförslaget. Planförslaget innebär att dessa utrotningshotade och fridlysta arter kommer att utplånas från området. Planen saknar analyser av konsekvenserna av detta. Inte heller finns förslag till åtgärder för att undvika miljöskadorna. Blåsippa är fridlyst enligt artskyddsförordningen i vilken det tydligt beskrivs att det är förbjudet att gräva eller ta upp exemplar med rötterna.

Miljö- och hälsa för grannar och verksamheter: Stadsbyggnadskontoret skriver att ljusförhållandena inte kommer att påverkas under merparten av året för de boende. Det innebär dock att under återstående del av året kommer de boende att påverkas negativt. Detta under den mörka årstiden när behovet av dagsljus för vår hälsa är väl dokumenterat. Det är inte förskolans lokaler som kommer att påverkas, det är de småbarn som tillbringar sina dagar i lokalerna som påverkas, liksom den personal som arbetar med dem. Planförslaget innehåller inga analyser om vilka konsekvenser dessa försämringar får för boende och småbarn. Är det stadsbyggnadskontorets uppfattning att dessa konsekvenser ska accepteras?

I vårt yttrande under samrådtiden beskrev vi utförligt vilka konsekvenser vi ser under byggtiden. Stadsbyggnadskontoret förbiser helt dessa invändningar och nämner över huvud taget inte miljökonsekvenserna under byggtiden. Behovet av en miljökonsekvensutredning enligt PBL och MB är uppenbart.

Program för Västertorp: Stadsbyggnadsnämnden antog 2004 ett program för Västertorp. Detta omfattade en förtätning av Västertorp som nu är genomförd. I arbetena med programmet föreslogs att ett nytt bostadshus skulle uppföras i kv. Skridskon. Stadsbyggnadsnämnden beslutade då i enlighet med ett flertal remissinstansers synpunkter att avslå detta förslag. Stadsbyggnadskontoret har i hela sin hantering av detaljplaneförslaget för kv. Skridskon inte med ett ord berört att stadsbyggnadsnämnden antagit ett program för Västertorp och vad det innebär för kv. Skridskon. Man har därmed inte heller bemött alla de goda argument som i det arbetet framkom mot byggnationen.

Del 2 Fördjupad beskrivning

För att göra en djupare beskrivning redovisas här vårt yttrande i samrådet i sin helhet. Dessa synpunkter gäller fortfarande och ingår därför som en del av vårt yttrande över planförslaget.

Västertorps planering: Västertorp planerades enligt Sven Markelius stadsplan under 1940-talet där idealen om människan i centrum var vägledande. Enligt det synsättet ägnades stor omsorg åt de gröna ytorna. Den befintliga naturen skulle bevaras som trädgårdar mellan husen. Bostäderna i Västertorp placerades därför så att ena sidan vänder sig bort från trafik och in mot en grön gård. Stadsdelens trafikseparering är den först genomförda i Sverige efter 1945 års generalplan.

Det område som nu föreslås bebyggas har ett särskilt högt värde som grönområde då det avslutar Störtloppsvägen som centrumgata. Grönområdet utgör också en fond av Västertorp från tunnelbanan. Västertorp håller sakta men säkert på att förlora sin ursprungliga karaktär. Från att ha varit en lugn och trivsamt förort, präglad av ett 1950-tals anda i byggnation och miljö där man valt att behålla gröna lungor, naturliga skogsområden och bergknallar mellan de företrädesvis låga husen, till en Stockholmsförort som förtätas alltmer.

Program Västertorp: 2004 godkändes program Västertorp (S-Dp 2003-05305-53). Bland annat skulle smalhusstädernas karaktär bevaras, med öppet planmönster och fritt liggande hus. Kompletterande bebyggelse kunde ske bl.a. utanför stadsdelens sammanhängande miljöer. I programmet uppgavs vidare att möjligheterna till parkering är dåliga i stadsdelen, samt att befintliga förskolors kapacitet behöver utredas vidare. Bebyggelsens skala är måttlig vilket bör även gälla vid kompletteringar. Bebyggelsestrukturen i Västertorp är tydligt uppbyggd med lameller grupperade kring stora gårdar. Bebyggelsens struktur bör beaktas.

Västertorp har i enlighet med Program Västertorp genomgått en kraftig förtätning med 600 – 800 nya lägenheter de senaste tio åren. När beslut om den förtätningen togs beslutades att i övrigt bevara området som en grön förort. I arbetet med Program Västertorp togs 22 projekt upp, varav ett var i kvarteret Skridskon 1. Det förslaget avsåg ett mindre hus med 12 lägenheter. I tjänsteutlåtandet från 2005-06-02 angavs att projekt för kv. Skridskon, bör utgå då det kommer för nära befintligt hus samt att parkering inte kan lösas på ett acceptabelt sätt.

I samrådsredogörelse från 2005-06-02 finns en argumentation. Hägerstens stadsdelsnämnd samt Rådet till skydd för Stockholms skönhet ansåg att huset kommer för nära befintligt hus (platsen är för trång för ett flerbostadshus). Stadsmuseinämnden ansåg att projektet stred mot gällande planmönster i området, och Miljö- och hälsoskyddsnämnden avstyrkte då projektet låg på värdefull grönmark. Västertorps invånare har en grönytetillgång per person som ligger under genomsnittet för ytterstaden som helhet. Enligt programmets landskapsanalys är aktuell grönyta i kv. Skridskon 1 ett mycket värdefullt område. I Samrådsredogörelsen togs även upp att insynen och skuggningen blir för stor.

Föreslagen utformning av nya byggnaden: Tydliga beskrivningar saknas i samrådshandlingarna, exempelvis finns inte angivet avstånd till omkringliggande hus. Förslaget kommer försämra livsvillkoren för oss boende och verksamma i området. Förslaget kan också komma att utgöra prejudikat för kommande bebyggelser i Stockholms förorter, byggt på dessa ytterst knapphändiga underlag.

Förslaget står i motsats till Program Västertorp: Det förslag till samråd om en nybyggnation i kv. Skridskon går på alla punkter emot de underlag och det beslut som fattades i samband med Program Västertorp.

Omfattning: Program Västertorp avslog ett förslag till en byggnad med cirka 12 lägenheter. Nu föreslås en större byggnad med cirka 50 lägenheter. Detta får större konsekvenser för miljön i Västertorp, de boende i området och de verksamheter som bedrivs.

Grönområde: Förslaget innebär en förändring av Västertorps stadsbild då den gröna avslutning som idag finns för centrumgatan försvinner. Stadsmuseinämnden har i tidigare beslut ansett att projektet strider mot gällande planmönster i området. I sitt yttrande (2018-03-27) över start- PM för projektet anför stadsmuseinämnden att då de gröna inslagen är betydelsefulla i stadsmiljön så behöver en grön skärm bevaras mot Vasaloppsvägen. Majoriteten i

stadsbyggnads-nämnden underströk detta i ett särskilt uttalande i samband med beslut om start-PM.

Planförslaget har till viss del försökt beakta kraven med en grön skärm mot Vasaloppsvägen. Den befintliga delen av grönområdet mot Vasaloppsvägen har främst bestått av björkar och några mindre tallar. Idag har samtliga björkar dött och det går därför inte att med befintliga träd behålla den gröna skärmen. En omfattande nyplantering av vuxna träd skulle behövas. Beakta dock att marken är berg och att träden växer/har vuxit i klippskrevor. Det saknas alltså mark att plantera i. Vi ser inte att det är möjligt att skapa den efterfrågade gröna skärmen.

Avstånd till kringliggande bebyggelse: Enligt planförslaget kommer nybyggnationen vara indragen 4 meter från fastighetsgränsen. Enligt plan och bygglagen får mindre bebyggelse inte ske närmare tomtgräns än 4,5 meter utan grannes medgivande. Enligt dom i mark- och miljööverdomstolen kan kommun inte ge ett sådant grannmedgivande. Ett minsta avstånd ska därför vara minst 4,5 meter in på fastigheten. Av de underlag som vi fått ta del av ser det på skisser och bifogade kartor ut att vara betydligt mindre än 4,5 meter från fastighetsgräns till byggnad, uppskattningsvis 1 - 2 meter. Planförslaget måste förtydligas i denna punkt.

Oaktat om avståndet kommer att bli 4,5 meter kommer avståndet till bostäder och lokaler utmed Störtloppsvägen att bli oacceptabelt kort. Motsvarande avstånd finns inom Stockholm nästan enbart i innerstaden och motsvarar i stort avstånd mellan husen i Gamla stan. Detta föreslås i en unik förortsmiljö, där de gröna värdena tidigare lyfts fram som särskilt viktiga.

Om huset som nu planeras uppförs bildas en smal gränd längst ner i Västertorps centrum. Denna gränd bryter av den relativt glesa placeringen av hus som finns i övriga Västertorp. Samtliga exempel som stadsbyggnadskontoret tagit fram avser områden som är planerade för de korta avstånden. Det innebär att de ofta är byggda som kilar för att öka ljusinsläpp. Då det är gavlar så har lägenheterna också sina flesta fönster åt andra håll. I det nu aktuella förslaget ska långsidorna på två hus i ett helt kvarter ligga mot varandra på cirka 12 meters avstånd. Om man bygger så pass tätt som här planeras är det en unik situation för Västertorp, men med en större prejudicerande påverkan på kommande planering i alla förorter och förändrar rådande normer. Det skulle öppna för ytterligare möjligheter till förtätande byggen som berövar boende den trygghet som ett hem innebär och skapar en negativ boendemiljö.

Trafik och parkering: Enligt Program Västertorp ska all parkering ske inom respektive fastighet som mark/garageparkering. Idag finns utrymme med cirka 12 parkeringsplatser utmed Störtloppsvägen på den sida som ligger mot Skridskon 1. Det är inte sannolikt att det är möjligt att behålla dessa platser med det förslag till utformning av byggnaden som finns. Förslaget innefattar radhusliknande bostäder i bottenvåningen med uteplats som inte är lämpligt att ha i direkt anslutning till parkerade bilar. Kvar blir endast 4 platser, vilket inte är tillräckligt och under norm. Förutsättningarna för parkering i Västertorp bygger på stadsplaneringen från slutet av 40-talet. Det gör att det redan idag är ytterst ont om platser, vilket ger mycket onödig trafik då många tvingas leta länge efter en ledig plats.

Arkitektonisk utformning: Enligt Program Västertorp är arkitekturen i området tidstypisk för 50-talet med en enkelhet med vackert bearbetade och uttrycksfulla detaljer. Fasaderna är ofta utförda i puts med kraftiga kulörer. I vissa kvarter är bebyggelsen uppförd i tegel. Sammantaget ger stadsdelen ett enhetligt uttryck.

Den enkelhet som präglar bebyggelsens utformning bör enligt programmet eftersträvas även i efterkommande projekt. Om befintlig bebyggelses skala behålls i ny bebyggelse kan arkitekturen vara av annan karaktär. Dock gäller att omsorg ägnas åt detaljer så som fönstersättning, balkongfronter, entrépartier samt anslutning till naturmark. Komplettering av befintliga smalhus ska anpassas i storlek och höjd.

Höjden: I samrådsunderlaget uppges att de nya byggnaderna inte kommer bli högre än kringliggande hus. Av de skisser som bifogas framgår tydligt att de nya byggnaderna kommer att bli högre än befintlig bebyggelse. Byggnader i omgivningen är tre våningar alternativ tre våningar och ett våningsplan med kommersiella lokaler. Den nya byggnaden skulle därför utgöra ett ingrepp i utformningen av Västertorps unika miljö.

I sitt yttrande över start-PM ifrågasätter Stadsmuseet om det relativa smala gaturum vid Störtloppsvägen kan hantera en så hög byggnad som föreslås. Möjligen måste byggnaden sänkas med en våning. Program Västertorps krav på och Stadsmuseets ifrågasättande av höjden vid nybyggnation uppfylls inte.

Fasader: Förslaget innebär ett hus i rött tegel. I Västertorp finns smalhus uppförda i rött tegel endast på den sidan av Puckgränd och Broddgränd som ligger mot Södertäljevägen samt i två hus i centrum. Gult tegel finns i grundskolan och tidigare gymnasieskolan med sporthall samt i ett smalhus på Störtloppsvägen. Övriga smalhus är putsade och målade i kraftiga färger. Av planförslaget

får man uppfattningen att röda tegelhus är kännetecknade för stadsdelen. Det är fel. Program Västertorps krav på utformning av fasader vid nybyggnation uppfylls inte i förslaget.

Detaljer så som fönstersättning mm: Planförslaget innebär ett helt nytt utformande av fasaden med en mycket säregen utformning av fönster som helt avviker från smalhusens karakteristiska fönster.

Av de skisser som finns i planförslaget framgår inte tydligt balkongernas utformning. Mot gatan verkar balkongerna vara mycket smalare än vad som gäller för stadsdelen i övrigt. Balkongerna i Västertorp är placerade på husens ljusa sida. I förslaget finns balkonger även på den mörka sidan. Förslaget innefattar en för Västertorp ny utformning av entrépartierna med stadsradhus liknande entréer och en mur. Smalhusen i Västertorp har liksom på alla smalhus från 50-talet sadeltak. Förslaget har ett tak med helt annan utformning.

Sammanfattning: Fasaden på Störtloppsvägen 36 – 42 är av Stadsmuseet klassat som särskilt kulturhistoriskt värdefullt. Förslaget innebär att man mitt emot på samma gata avser bygga ett hus som på alla ovan redovisade punkter avviker från det som beslutats i Program Västertorp. Vilket kulturhistoriskt värde återstår i detta fall?

Det nu framlagda förslaget går emot ett så stort antal punkter i de beslut som fattats i samband med Program Västertorp att slutsatsen måste vara att detta program inte längre ska ha någon betydelse i planeringen av nybyggnation. Om så är fallet behöver ett nytt program för Västertorp tas fram innan några nya beslut om byggnation i området fattas.

Grönska: I de underlag som tagits fram uppges att det gröna område som föreslås bebyggas inte ingår i ett habitatsnätverk. Detta är felaktigt då det ingår i ett habitatsnätverk som den enda förbindelse mellan Västertorpsstråket och grönområdet mellan Domargränd/-Isgränd, Störtloppsvägen och Vasaloppsvägen.

I det område som föreslås bebyggas växer idag över 40 större träd. Enligt de underlag vi kan ta del av uppskattar vi att planförslaget innebär att endast cirka ett tiotal träd kommer att vara kvar. Inga av de större ekarna eller tallarna kommer att bevaras. Ett antal av de träd, björkar, som avses bevaras är idag döda. Kvar blir en kal bergknalle, med i bästa fall något enstaka träd och buskar på. Det lilla gröna området är populärt vår- och sommartid för olika fågelarter som häckar och föder ungar i de större träden. Som exempel på olika fåglar kan nämnas koltrast, björktrast, ringduva,

skata, sädesärla, talgoxe, blåmes och större hackspett. Sedan 2016 häckar även varje år flera par nötskrikor i området. Fladdermöss kan kvällstid observeras i området.

Inom området finns blåsippor som är fridlysta enligt 8 § artskyddsförordningen. Dispens från Länsstyrelsen ska inte kunna ges då det i detta fall finns en enkel annan åtgärd för att bevara beståndet – bygg inte i detta område.

Planförslaget innebär ökad mängd hårdytor och minskad grönyta. De ekosystemtjänster som behöver kompenseras för är främst förlusten av träd och därmed ekologisk spridningsväg och den förlorade mängden grönyta. Det måste innan beslut tas redovisas hur denna kompensation ska ske.

Konsekvenser under byggtiden: Av planförslaget framgår endast summariskt konsekvenser under byggtiden. Fasad och byggnaden i sin helhet kommer att ge en fysisk och psykisk påverkan som inverkar på boendemiljön. Då påverkan kommer vara betydande måste särskild hänsyn tas till boende på Störtloppsvägen och Lungtorpsvägen.

I lokaler utmed Störtloppsvägen finns en förskola, en barnlogopedisk mottagning, Hägerstens stadsdelsförvaltnings verksamheter i Droppen och Bruket samt kommersiella verksamheter. En utredning avseende de negativa effekter som kan uppstå för boende på Störtloppsvägen under byggnadstiden behöver genomföras och en plan för hur negativa effekter ska minimeras bör tas fram och redovisas för berörda parter. Planen måste sedan revideras utifrån detta. En avvägning avseende om de negativa effekter som uppstår för boende är acceptabel bör göras och motivering bör tydligt redovisas för berörda. Innan beslut om huruvida en nybyggnation kan tas behöver det på ett tydligt sätt redovisas hur nedanstående problem ska hanteras och hur inverkan på boende i närliggande fastigheter ska minimeras.

Buller under byggnationstiden: En utredning av vilka bullernivåer som kan förväntas under byggtiden från tunga transporter, maskiner, sprängningar och övriga byggarbeten bör genomföras med en bedömning av acceptabel samt icke acceptabel bullernivå från lågfrekvent buller såväl som höga ljudnivåer från exempelvis sprängningar. Det bör även redovisas vilka åtgärder som finns tillgängliga för att minska buller samt vilka som är lämpliga att applicera i detta fall. Det bör tydligt framgå hur förslagen förhåller sig till Naturvårdsverket allmänna råd om buller från byggplatser, NFS 2004:15.

Utredningen bör tydligt redovisa hur ljudbilden för boende kommer att förändras under byggtiden, vad som accepteras och varför samt hur uppföljning genom faktiska mätningar innan och under byggnation ska genomföras för att kontrollera att uppsatta mål nås. En åtgärdsplan behövs med omgående åtgärder om uppföljning visar att bullernivån avviker från det som kan accepteras. Om en acceptabel lösning går att finna för att bibehålla en bra ljudmiljö för boende och verksamheter under byggnationstiden föreslår vi att genomförandet begränsas så att inga störande byggarbeten får ske under tidiga morgnar, kvällar, nätter och helger med hänvisning till inverkan på boendemiljön i närområdet.

Luftkvalité - Damning, avgaser och partikelhalter: Påverkan på luftkvaliteten bör beaktas och på ett tydligt sätt redovisas hur en påverkan från byggtiden kan tänkas se ut, hur påverkan ska minimeras och samt hur partikelhalterna ska följas upp i form av mätningar innan, under byggtiden samt en handlingsplan om partikelhalterna anses oacceptabla. Lägenheter i föreningen Störtloppsvägen 36-46 har friskluftsintag som vetter mot fastigheten Skridskon 1. Vissa lägenheter har endast friskluftsintag som vetter åt detta håll. Då nybyggnationen föreslås placeras så nära fastigheten är det en överhängande risk att damm och luftföroreningar från byggarbetena påverkar luftkvaliteten i lägenheterna. Byggtransporter samt tunga maskiner kommer ge upphov till ökade avgaser och partikelhalter i luften åt det håll som friskluftsintag är riktade. Samtliga balkonger är även belägna åt fastigheten Skridskon 1.

Påverkan på fundament och bergvärmeanläggning: Nybyggnationen att beläggas på berg och sprängningsarbete kommer att behöva utföras i stor omfattning. Alternativa metoder för sprängning som inte ger samma skador på fundament finns idag tillgängliga och dessa bör tas med i en utvärdering av sprängarbeten.

Utredning av hur sprängarbeten kan komma att påverka fundamenten i närliggande fastighet på Störtloppsvägen 36-46 måste genomföras innan beslut om byggnation kan tas. Inspektion innan och efter sprängningar av fastigheten Störtloppsvägen 36-46 måste genomföras om nybyggnationen blir av. Fastigheten på Störtloppsvägen 36 – 46 har en bergvärmeanläggning med 11 borrhål. En analys behöver ske av hur dessa påverkas av sprängningarna.

Då omfattande tung trafik och byggtransporter kommer att ske behöver även utredning av påverkan från vibrationer på fastigheten och boende på Störtloppsvägen 36-46 genomföras. Tunga fordon

kan i vissa fall generera vibrationer i marken vilket kan leda till vibrationer i närliggande byggnader.

Tillgänglighet till fastigheten under byggtiden: Störtloppsvägen har redan begränsad framkomlighet. Under byggnationstiden finns en oro för att framkomligheten kommer att försämras, vilket både begränsar uttryckningsmöjligheter för räddningsfordon samt påverkar tillgängligheten för de boende längs Störtloppsvägen 36-46. Det behöver därför på ett tydligt sätt redovisas hur transporter till och från byggarbetsplatsen planeras. Krav måste ställas att ingen uppställning av byggmaterial eller maskiner får ske längs Störtloppsvägen 36-46 eller den vändplats som avslutar gatan. Den gatuparkering med 12 platser som finns utmed Störtloppsvägen måste finnas kvar även under hela byggtiden. En minimerad ökad trafikerad av Störtloppsvägen 36-46 innebär även att påverkan av ökade partikelhalter samt buller för de boende minskas. Parkeringsfrågan för de som arbetar vid bygget måste också lösas, då det saknas parkeringsutrymme på närliggande gator.

Vi föreslår att alla transporter till och från bygget sker över den fastighet som ska bebyggas från Lungtorpsvägen, som är mindre känslig än Störtloppsvägen.

Föroreningar: Vid nybyggnation förekommer en mängd aktiviteter som kan ge upphov till luft-, mark- och vattenföroreningar vilket kan påverka närboende samt närliggande fastigheter. På grund av den extrema närheten till boende bör projektet, om det blir av, sträva efter att genomföra bygget på ett så miljövänligt sätt som möjligt. Det bör finnas en tydlig handlingsplan med förebyggande åtgärder som förhindrar eventuella utsläpp, men även en handlingsplan för hur eventuella utsläpp hanteras om en olycka ändå sker. Det bör även redovisas tydligt hur eventuella sprängmedel kan påverka mark- och vattenmiljön.

Konsekvenser för verksamheter belägna på Störtloppsvägen 36-46: Längs Störtloppsvägen 36-46 finns flera verksamheter som vetter mot fastigheten Skridskon 1. Flera av dessa verksamheter kan påverkas mycket negativt under byggnationstiden och en särskild utredning av detta bör därför genomföras med hänvisning till de problem som har listats ovan (buller, luftkvalitet, tillgänglighet, påverkan från tung trafik m.m.). Utredningen bör bland annat redovisa hur en god luftkvalitet kan upprätthållas hos verksamheterna (exempelvis för förskoleverksamheten), hur tung byggtrafik kan påverka säkerheten för förskoleverksamheten, där både hämtning och lämning sker längs Störtloppsvägen 36-46, samt hur pedagogiska verksamheter ska kunna bedrivas vid en kraftigt påverkad ljudmiljö (ökat buller).

Tillfälliga platser för bilar under byggnadstiden: Parkeringsplatser finns idag längs Störtloppsvägen 36–46, de används av både de boende och besökare till de verksamheter som finns i byggnaden. En utredning bör göras hur dessa 12 parkeringsplatser ska kompenseras under byggnadstiden för att ge fortsatt tillgänglighet till de verksamheter som bedrivs i fastigheten på Störtloppsvägen 36–46. På gatan finns en handikapparkering. Hur denna ska ersättas måste särskilt beskrivas.

Konsekvenser i boendemiljön och för verksamheter om huset uppförs

Dagsljus: Redan i mitten av 1960-talet uppmärksammades solljusets betydelse för boendemiljön ur flera aspekter. Boverket, Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket har alla regler för vad som gäller för solljus i bostäder och på arbetsplatser. Folkhälsomyndigheten konstaterar att bebyggelsens utformning är den viktigaste bestämningsfaktorn för dagsljusexponering och särskilt viktigt är det att planera för goda ljusförhållanden i skol- och vårdmiljö.

Konsekvenserna för de boende och verksamheterna kommer att bli mycket stora. De boende på Störtloppsvägen drabbas av kraftigt försämrade ljusförhållanden då nybyggnationen ligger på denna byggnads ljusa sida. Där finns vardagsrum med balkonger. Fastighetens nio enrumslägenheter har enbart fönster mot denna sida och flera av lägenheterna kommer sannolikt under stor del av året att förlora allt sitt inflöde av solljus.

I planeringsunderlaget redovisas en solljusanalys för utemiljön avseende förhållandena vid vårdagjämning och sommarsolstånd. Ingen redovisning finns för hur det ser ut under den mörka årstiden, den årstid då varje glimt av dagsljus är särskilt viktig. Det saknas helt en analys av hur ljusförhållandena inne i bostäder och verksamhetslokaler påverkas, vilket för de som bor och vistas där är det väsentliga.

Innan beslut om eventuellt bygga fattas måste en redovisning ske av hur förslaget förhåller sig till de kunskaper som Folkhälso-myndigheten har samlat och hur det påverkar de boende. För dessa verksamheters målgrupper är behovet av dagsljus särskilt stort.

Brandskydd: Enligt Boverket ska avstånd mellan byggnader vara minst 8 meter för att brandspridning ska kunna begränsas och respektive byggnad har brandceller i högsta klass. Störtloppsvägen kommer mellan befintlig byggnad och den nya byggnaden att vara mycket trång. Hur detta påverkar Räddningstjänstens insatser vid

brand eller olycka behöver beskrivas. En genomgående utredning av hur brandskyddet ska upprätthållas måste ske innan beslut om eventuellt byggande tas.

Närhet och insyn: Utformningen av det nya huset med extremt mycket fönsteryta och balkonger mot befintliga byggnader kommer att ge en stor insyn och integritetspåverkan för de boende. Många äldre har svårt att komma ut och tillbringar en stor del av sin tid i sin lägenhet. Då vardagsrummen vetter mot nybygget kommer de att uppleva att de hela tiden utsätts för stor insyn. Ljus öppenhet och natur är av stor betydelse för folks välmående. Innan beslut fattas om ett eventuellt bygga måste analyser ske om hur det påverkar den psykiska miljön och hälsan hos de som bor i befintliga hus.

Antal lägenheter: För att rymma 50 lägenheter kan förslaget uteslutande innehålla ettor och tvåor. Enligt planförslaget ska den nya byggnaden tillföra området lägenheter i storlekar som det idag råder brist på i området. Då storleken på lägenheterna i Västertorp företrädesvis är två till tre rum med en del ettor och fyror bör kontorets uttalande att bebyggelsen ska tillföra lägenheter det idag råder brist på i området innebära att det främst kommer att byggas större lägenheter, fyror och femmor. Fördelning av lägenheter och antalet måste förtydligas innan beslut tas om planen.

Trafik- och p-platser: En ny fastighet längs med Störtloppsvägen innebär sannolikt bortfall av ett antal p-platser i området. Det måste redovisas hur detta bortfall ska kompenseras. De 16 parkeringsplatser som räknats ut efter norm innebär att en stor del av lägenheterna kommer vara under 35 m². Om dessa inte räknas med bör istället 26 platser ordnas, vilket synes betydligt mer rimligt.

Dagvatten och grundvatten: Intilliggande fastighet Backhoppet 2 ligger i en smal dalgång mellan högt berg i öster (Backhoppet1) och berg i väster (Skridskon1). Marken består av s k glaciär lera. År 2017 gjordes en omfattande grundisolering och dränering av huskroppen mot öster då grundvatten började tränga in källarlokaler. Förutom de två befintliga pumpgroparna inom fastigheten, kompletterades då dessa med två nya, utomliggande pumpgropar samt dagvattenbrunnar.

I den dagvattenutredning som gjorts (Geosigma 2019-04-26 punkt 3.3.1) framgår att grundvattennivån på Skridskon1 ligger 2,67 meter under befintlig markyta där en del av nybyggnationen mot norr kommer att vara. Ett omfattande förslag diskuteras för att ta hand om dagvattenflöden. Ingenting nämns om konsekvenserna för vår närliggande fastighet gällande förändringar som påverkar grundvattnets nivåförskjutning, vilket vi efterlyser.

I generella riktlinjer (punkt 7.1.1) gällande höjdsättning vid extremregn påpekas att optimalt bör byggnaden ligga högre än intilliggande mark så att vatten kan rinna mot gata eller omgivande grönytor. Detta medför att vår fastighet skulle vara lägsta punkten med stora konsekvenser för våra lokaler i gatunivå samt ännu lägre befintlig källare, tvättstuga samt undercentral. I framtiden kommer extremregn att vara mer frekvent, varför vi efterlyser en konsekvensanalys i linje med detta.

Förskoleverksamhet: Mittemot planerad fastighet på Störtloppsvägen 36 ligger förskolan Grodan. Förskolans lokaler är placerade i markplan. Barnen rör sig dagtid i och omkring sin förskola då de saknar egna friytor utomhus. Grodan kommer att beröras negativt, dels av byggnation och dels av förtätningen.

Boverket (2015) beskriver vikten av barns rörelsefrihet och vikten av fysisk aktivitet. Vidare beskrivs barn som särskilt känsliga för påverkan av buller och dålig luft och att en negativ påverkan kan försämra den fysiska utvecklingen hos barn. Det innebär att barn har ett behov av att kunna röra sig i en säker miljö med god luftkvalitet. Det gynnar deras fysiska och sociala utveckling. Ett bygge i direkt anslutning till Grodan hotar dessa barns utveckling då bygget minskar deras möjlighet till utevistelse och begränsar deras rörelsefrihet. Ingen konsekvensanalys ur ett barnperspektiv av byggets påverkan är gjord.

Beslut om byggnation rör barn och ett beslut utan att barns bästa beaktas strider mot barnkonventionen, art. 3. Då bygget begränsar barns möjligheter till utevistelse i en god och hälsosam livsmiljö strider bygget mot Boverkets (2019) krav God bebyggd miljö. En av Sveriges miljö kvalitetsmål och även mot Det nationella målet för folkhälsan som beskrivs i prop. 2017/18:249.

I en kunskapsöversikt av Sveriges kommuner och landsting (2018) beskrivs att barn i förskolan har ett stort behov av dagsljus inomhus. De har ett behov av dubbelt så stor dagsljusfaktor, i jämförelse med vuxna i andra lokaler. Av solljusstudien inför planerat bygge framgår att planerad fastighet kommer att skugga grodans lokaler. Ett minskat dagsljusinsläpp i Grodans lokaler orsakad av planerad fastighets utformning strider mot Boverkets (2019) krav om god vardagsmiljö och det nationella målet för folkhälsan som beskrivs i prop. 2017/18:249.

Våra yrkanden

I första hand - Sluta förtäta Västertorp: De förslag till förtätningar av Västertorp som fanns med i Program Västertorp 2005 har

genomförts. Nu bör det inte ske fler förtätningar. Kommunfullmäktige har uttalat att Västertorp har för stor andel hyresrätter och önskar att hyresrätter omvandlas till bostadsrätter. Nu föreslås att det ska byggas fler hyresrätter. Detta projekt kommer dessutom att bli ett boende med höga hyror.

I andra hand - Byt mark: Byt mark med Heba och låt dem bygga mellan sitt befintliga hus och villorna efter Storsvängen. En nybyggnad i kv. Skridskon 1 är ur de flesta synpunkter olämplig. Vi föreslår att Staden övertar huvuddelen av den obebyggda delen av Hebas fastighet och överlåter istället mark i anslutning till fastigheten in från Lungtorpsvägen, mellan befintlig bebyggelse och villabebyggelsen på Storsvängen.

I tredje hand – återremittera ärendet: Återremittera ärendet så att grundläggande analyser sker av konsekvenserna för boende och hyresgäster i området.

I fjärde hand - Bygg lågt: För att en ny byggnad inte ska dominera området och samtidigt ta bort viktigt ljusinsläpp till bostäderna på Störtloppsvägen måste huset göras väsentligt lägre. Ett förslag med stadsradhus kan prövas. Byggnaden måste definitivt göras lägre än befintliga hus, högst tre våningar.

I femte hand – Ompröva den arkitektoniska utformningen
Utforma huset med ett fasadmaterial och en färgsättning som stämmer överens med den skyddade miljön i Västertorp. Putsad fasad och kraftig färgsättning. Utforma fasaden med fönster och tak som motsvarar vad andra byggnader i hela Västertorp har. Placera inga balkonger mot Störtloppsvägen. Övriga byggnader har endast balkonger på ena sidan i söderlägen.

Besvärberättigade

Kort 156, boende

Inledningsvis kan jag konstatera att Stadsbyggnadskontoret har hörsammat vissa av de synpunkter som lämnats från oss boende i området under det tidigare samrådsförfarandet. Något som i sig är positivt, men långt ifrån tillräckligt. Till det positiva har jag noterat att de föreslagna byggnaderna nu är något mindre och har försetts med en fasad av ljus puts istället för rött tegel, att befintlig nerfart till det befintliga lilla huset inom fastigheten nu finns kvar, samt att de tidigare föreslagna 16 p-platserna framför lilla huset har tagits bort.

Parkeringsplatser: Till det negativa kan listan göras längre. Dessvärre är dessa 16 p-platser inte helt borttagna från förslaget, utan har bara flyttats till det befintliga lilla huset som ingår i

fastigheten Skridskon 1. Om förslaget genomförs blir detta hus omgärdat av p-platser, dels på husets baksida där nuvarande sex p-platser kommer att utökas med ytterligare sju p-platser (totalt 13 platser), dels på husets båda kortsidor, på västra sidan med åtta platser och på den östra sidan med en p-plats för rörelsehindrade. På den platsen finns idag en cykelparkering med tak. Av nuvarande 16 platser disponerar Heba för egen personal idag fyra p-platser, varav två är för elbilar.

Miljöpåverkan (träd): Att bygga flera parkeringsplatser innebär att ett stort antal träd av olika sorter och storlek måste tas bort. Av planbestämmelsen n3 framgår att vissa trädsorter (ekar, tallar och björkar) ”med en stamdiameter som överstiger 30 cm” endast får fällas ”om de kan orsaka spridning av epidemisk trädssjukdom eller om de utgör en fara för person eller egendom.” Såvitt jag kan bedöma har inga av de träd som växer inom det aktuella området någon epidemisk trädssjukdom eller utgör en fara för person eller befintlig egendom. Däremot kan jag konstatera att de föreslagna byggnaderna och de nu tillkomna nya p-platserna – om förslaget genomförs – kommer att medföra att flertalet större träd i form av bl.a. tall, björk och ek, måste fällas för att ge plats åt dessa två hus och 16 nya p-platser. Vad grundar sig den lagliga rätten på att få ta bort dessa träd? Att träden utgör en fara för ”den planerade” egendomen, dvs. de nya husen och p-platserna? Någon annan grund för ett sådant beslut är svårt för mig att se i det här fallet. Uttrycket ”får endast” är tvingande och bör vara sanktionerat med någon form av straffpåföljd (t.ex. böter eller vitesföreläggande) om bestämmelsen inte efterlevs. Men om så inte är fallet är den här ”regeln” fullständigt meningslös och utan betydelse ur miljösynpunkt. Jag efterlyser ett författningsstöd för denna anvisning (n3) på planbestämmelserna.

Ny bilväg i parken: Ytterligare en ”nyhet” är förslaget att avsätta ca 200 kvm parkmark till kvartersmark för att dra en väg bakom det lilla huset mot gaveln på husets östra sida - för sopbilen! Av befintliga ritningar som bifogas detaljplanen är väldigt svårt att se hur denna vägsträcka ska se ut. Som orsak till förslaget anges att boenden i bostadsrätts-förening Störtloppsvägen anser att sopbilen är störande. Ja, det är mycket som stör när man valt att bo i ett bostadsområde med trafik. Det är ett faktum att denna del av Störtloppsvägen är smal och trång. Vid samrådsförfarandet har också ifrågasatts hur man ska kunna bygga två hus i anslutning till denna trånga gata som redan nu är trafikerad med olika typer av fordon till- och från befintliga fastigheter. För närvarande tillåts också parkering på ena sidan av gatan, något jag inte tror kommer att kunna kvarstå om dessa två hus uppförs längs med

Störtloppsvägen. Tas p-platserna bort blir framkomligheten bättre, vilket även bör underlätta för en sopbil.

Vi som bor i lilla huset har redan idag en återvinningsstation på Lugntorpsvägen dit stora bilar kommer flera gånger i veckan för att tömma de olika behållarna. Detta görs inte ljudlöst, särskilt inte glasbehållarna! Det är något som vi boende i huset kan "stå ut med" då vi behöver en fungerande sophämtning ur miljösynpunkt och för att slippa en "rättinvasion" – vilket vi för övrigt haft i omgångar, bl.a. beroende på husbyggen och husrenoveringar i området. Till sopbehållaren på Störtloppsvägen finns en befintlig väg där sopbilen kör max en gång i veckan. Att dra en ny vägsträcka bakom lilla huset innebär en störning för oss som bor i huset och en förstörd del av parken som drabbar alla besökare som nyttjar parken. Detta förslag innebär att man bara flyttar problemet till andra målgrupper och på bekostnad av ytterligare förstörd miljö, då mark måste grävas upp, planas ut och stora träd måste tas bort. Förslaget bör stanna på papperet och arkiveras i "runda arkivet"!

Att bo i Västertorp: Att välja att bo i Västertorp är inte detsamma som att bo "i Stockholm". Det är en stor skillnad på att bo innanför tullarna jämfört med att bo i en förort till Stockholm. I det senare bör man som boende kunna förvänta sig att det finns mer grönområden att tillgå, särskilt när man väljer att flytta till en gammal förort som ursprungligen planerades och byggdes på 1940 – 1950 talet. Då tog man också mycket mera hänsyn till den omkringliggande miljön genom att bevara ursprunglig skog och bergknallar mellan husen. Det här synsättet håller stadsplanerare och lokalpolitiker på att förstöra för alltid. Vi som valt att bo i Västertorp (jag har bott här i mer än 30 år), har inte på något sätt varit förskonade från att se vår närmiljö förändras för att "staden växer". Precis som många andra förorter i närområdet (Fruängen, Hägerstensåsen, Telefonplan) har vi under de senaste ca 20 åren fått acceptera en förtätning med flertalet genomförda nybyggnationer (både höghus, hyres- och bostadsrätter samt nu senast två "temporära" modulhus). Även planerade byggnationer kommer att genomföras i form av 250 lägenheter längs med E4:an. Allt detta innebär minskade grönytor, färre rekreationsområden, högre belastning på kommunikationer, mer biltrafik, sämre miljö och fler stressfaktorer som påverkar oss boende i Västertorp negativt.

Enligt stadsbyggnadskontoret "måste" man som boende "i Stockholm" acceptera detta. Jag delar inte det här synsättet. Jag har inte valt att bo "i Stockholm", får då hade jag bott "i stan", dvs. innanför tullarna. Jag anser att det här är ett distanserande synsätt som medför att stadsbyggnadskontoret inte tar tillräckligt ansvar för aspekter som hälsa och miljö när det gäller framtagande av en ny

stads- och detaljplan för denna del av Västertorp. Jag beklagar detta och tycker det är en tråkig inställning av Stadsbyggnadskontoret. Dessutom undrar jag varför man inte har förmåga att "tänka utanför boxen" när det gäller nybyggnation och kravet på garage- eller p-platser. Måste tillstånd till nybyggnation inkludera rätten att ha minst en bil per hushåll som i sin tur kräver ett visst antal p-platser? Går det inte att ta hänsyn till var dessa hus ska byggas, t.ex. hur det ser ut i omgivningen med trånga gator och begränsat med grönområden? Det byggs hus idag där det ställs krav på att den som flyttar in inte har (eller skaffar) bil. Den hyresgäst som accepterar detta har ju gjort ett aktivt val. Varför inte tillämpa samma synsätt på dessa två Heba-hus? Så OM det överhuvudtaget kommer att byggas två nya hus på Störtloppsvägen, bör bilfria hyresgäster vara ett obligatoriskt krav.

I övrigt hänvisar jag till mina framförda synpunkter, enligt tidigare samråd (jfr. punkt 91), som kvarstår oförändrade. Befintligt grönområde ska bevaras orört. De två husen ska inte byggas.

Kort 160, boende

Min son går på förskolan Grodan som ligger ett par meter från det planerade husbygget vid kv. Skridskon. Han fyller fem år i juni och är autistisk, och jag är mycket orolig för hur det eventuella bygget kommer att påverka honom. Min son har problem med socialt samspel, måttlig till grav försening i sin kognitiva utveckling samt total icke-verbalitet. Han talar inte alls och förstår bara enstaka, enkla ord som sitt namn. Hans kommunikation sker enbart genom kroppsspråk och olika läten. Han har även vissa sensoriska problem, vilket är vanligt hos autistiska personer, bl.a. synstörningar, och han håller för öronen och vill gömma sig vid buller.

Trots sina många svårigheter är han en väldigt glad och harmonisk pojke. Till skillnad från många andra autistiska personer har han få och milda tvångsbeteenden, han får sällan utbrott, han är ibland nyfiken på andra barn och försöker till och med att då och då att delta i lekar och sociala situationer. Han är väldigt kärleksfull och visar öppet sina känslor för personer han tycker om. Jag och personalen på Grodan har nämligen tagit fasta på den senaste forskningen om autism som pekar på att de drag som man traditionellt har förknippat med autism så som inbundenhet, undvikande av sociala situationer, repetitiva beteenden, beroende av ritualer, tvångsbeteenden, utbrott och dylikt inte egentligen kommer från autismen, utan är reaktioner på stress. Autistiska personer är extremt stresskänsliga och har i princip inga verktyg för att hantera stress och ångest, resultatet blir att de antingen bryter ihop i stressade situationer, tar till ångestdämpande beteenden som ibland är destruktiva som att banka huvudet i väggen, eller avskärmar sig

och ”stänger av”. Jag har sett många sådana tendenser hos min son, t.ex. huvudbankande och avskärmning, och jag och pedagogerna på förskolan har jobbat intensivt och kontinuerligt för att han inte ska behöva lägga energi på att vara stressad, utan på att utvecklas. Ett husbygge bredvid hans förskola som i flera år har varit en trygg plats i hans liv kommer att ha negativa konsekvenser för honom.

På grund av hans förseningar i utvecklingen kommer han att vara kvar ett år längre än vanligt på Grodan, istället för att börja skolan nästa år. Den trygga och stressfria miljön på Grodan har varit ovärderlig för hans utveckling som går långsamt framåt, men framåt. Att flytta honom till en annan förskola är inte aktuellt. Jag har inte ekonomiska förutsättningar för att hålla honom hemma, och han behöver träffa andra barn för att fortsätta att utveckla sina sociala färdigheter.

Det är främst två problem med ett eventuellt bygge som jag oroar mig för. Den första är olyckor. Han är van vid att kunna springa från förskolan till en närbelägen lekplats och eftersom han är icke-verbal reagerar han inte när man skriker ”stopp!” eller ”akta!” Ett annat orosmoment är bullret som ett husbygge oundvikligen innebär. Han visar tydligt att han besväras av höga, ”skramliga” ljud som tåg och lastbilar: han håller för öronen, vill bli kramad och ibland gråter han. Autistiska personer med sensoriska problem blir inte av med dem, de vänjer sig inte hur ofta de än utsätts för det som stör dem. De kan lära sig att inte klaga, men de intensiva obehagskänslorna går inte bort och minskar inte. Och eftersom han är helt icke-verbal kan man inte heller berätta för honom att ljudet går över, eller tillsammans komma på ett sätt att reducera stressen. Han kan inte heller ha hörselkåpor på sig, dels för att man inte kan förklara funktionen för honom, så han tar bort dem, dels för att han måste kunna höra så mycket talat språk som möjligt om hans tal någonsin ska kunna utvecklas. Hans reaktioner på buller är så starka att skulle husbygget bli av, skulle jag begära ett schema för planerade sprängningar och hålla honom hemma de dagarna, vilket skulle innebära ett inkomstbortfall för mig.

Som många andra autistiska personer har han svårt med förändringar och finner trygghet i stabilitet och förutsägbarhet. Eftersom han är icke-verbal och man inte kan förklara eller förbereda honom på förändringar är det en absolut förutsättning för hans utveckling att ha trygga punkter i tillvaron.

Han är i den åldern då grunden för hans personlighet läggs, min förhoppning är att om han under dessa känsliga år känner sig lugn, trygg och kan lägga sin energi på att utvecklas istället för att ha ångest. Jag vill inte att min stresskänsliga son ska gå tillbaka i sin

utveckling eller bli inbunden, avskärmad, och utveckla tvångs- eller destruktiva beteenden. Det är fruktansvärt som förälder att se sitt barn banka huvudet i golvet tills han får blåmärken och jag är så lättad och tacksam att han inte längre gör det. Det är orealistiskt att tro att han kan ha ett helt stressfritt liv, men det är väldigt realistiskt att tro att om han i tidig ålder utvecklar en grundtrygghet kommer han att bli mer motståndskraftig mot framtida stress och förändring.

Min son är ett barn med särskilda behov. Hans autism innebär en överkänslighet för förändringar och buller och en överhängande risk att han går tillbaka i sin utveckling och utvecklar beteendestörningar om han utsätts för stress. Han är harmonisk nu, men det är ett väldigt skört tillstånd och han är i en känslig ålder. Han har ännu inte verktyg för att hantera stress, de utvecklas nu. Ett så stor inverkan på hans liv som ett husbygge utanför hans älskade förskola kommer att ha oanade, men garanterat negativa konsekvenser för honom och jag ber er därför att tänka om.

Kort 166, boende

Stadsdelen Västertorp i Hägersten uppvisar sedan tidigare en tämligen god balans av bebyggelse och gröna ytor. Det skapar trivsel och kan möjligen ses som ett exempel på Stockholms stads ambition att skapa "en socialt hållbar stadsmiljö", som ofta framhålls i projektbeskrivningar. Samrådsförslaget för 50 nya bostäder utmed Störtloppsvägen är ett led i den förtätningsprocess som pågår i Stockholms kommun. Förtätning kan uppfattas på skilda sätt av dem som ansvarar för stadsplaneringen och av dem som ska bo och arbeta i en miljö. Vi som bor i Västertorp lägger stor vikt vid de gröna ytor som är och bör förbli en del av stadsbilden.

Tyvärr skapar den planerade förtätningen av Skridskon negativa reaktioner dels av boende i Hebas lägenheter på Lugntorpsvägen, dels av de boende i fastigheten Backhoppet 2. Det är en självklarhet att byggprocesser tar tid och skapar omfattande störningar, men det är även välkänt att problem med ökad insyn och störande ljud från hushåll ökar i förtätade bostadsområden. Det föreslagna byggprojektet kommer dock att skapa omfattande störningar under lång tid – både dags- och kvällstid – och möjligen även under helger, när människor behöver vila och rekreation. Dessutom ökar risken för ghettisering, när huskroppar placeras alltför nära varandra på platser där människor sedan tidigare har njutit av småskogsdungar med fågelsång och någon växtlighet, där vuxna och barn kan vistas.

Kortversionen av detaljplanen för samrådsförslaget gällande nya bostäder vid Störtloppsvägen nämner att förslaget "kommer att

stärka möjligheten till levande stadsmiljöer i stadens alla delar”. Vi som bor i området har en annan uppfattning och anser snarare att stadsmiljön ifråga förlorar i värde, när den lilla livgivande skogsdungen i kvarteret försvinner.

Kort 168, boende

Vi bor på Störtloppsvägen 40, på andra våningen tillsammans med vår son på 18 månader. Vi flyttade in hösten 2019 och det skulle bli vår första riktiga lägenhet som familj. Vi har sparat länge för att ha råd att flytta till något större. Vi var jätteglada. Men sedan fick vi reda på byggplanerna här precis utanför våra fönster.

Vi har varit väldigt nedstämda efter att ha granskat dessa planer. När stadsbyggnadskontoret skriver att dessa byggplaner kommer att ha en positiv påverkan på området känns det bara som en spark i magen. Bättre för vilka? Jag kan inte tänka mig att en enda person i Västertorp önskar att träd skall rivas i centrum där många passerar varje dag. Helt plötsligt blev vår nya drömlägenhet istället en anledning till oro och ångest.

Vi båda lider av säsongsdpressioner så när vi valde att flytta från vår lilla lägenhet på Stora Essingen till Västertorp var det de stora fönstren och det fantastiska ljuset som föll in i vardagsrummet och vår sons sovrum en stor anledning till varför vi ville flytta hit. Detta och att Västertorp är en lugn och grön stadsdel en bit från staden. Vi behöver allt ljus vi kan få, särskilt under årets mörkare månader, för att orka. Som solstudien i dessa planer visar kommer vår lägenhet vara mörklagd större delen av året. Förutom då solen står som högst på himlen. När vi är på jobbet och bara under sommarmånaderna. Dessutom kommer det nya huset, som löper längst hela vårt hus, att skapa en total insyn i vårt vardagsrum samt vår sons sovrum. Ljuset och träden utanför våra fönster kommer att bytas mot en mur av fönster och balkonger som kan se rakt in i vårt hem. Detta intrång på vårt privatliv är det värsta med dessa planer. Vägen som skiljer husen åt är så smal att bara en bil åt gången kan åka där. Det här bygget kommer göra denna öppna och gröna yta till en smal och mörk gränd.

De ansvariga för dessa planer säger att man inte kan räkna med att inte ha någon insyn när man bor i Stockholm. Men var i Stockholm bygger man på detta sätt? Där huskropparnas fönster och balkonger löper längs med varandra så pass nära? Vi kommer kunna stå på balkongen och samtala med grannen på balkongen på andra sidan gatan. Kanske i Gamla stan är det så trångt mellan grannarnas fönster utan något träd eller liknande emellan. Varför ska vi som flyttat ut från storstaden behöva stå ut med detta intrång på vårt privatliv? Ingenstans i planerna nämns hur insynen kommer att bli

brutal för oss. Den nya solstudien låter man också vara helt okommenterad i princip. Och vad ska hända när de bygger? Ska vi leva med tung byggtrafik på den trånga gatan utanför vårt hus? Hur kommer det påverka förskolan på bottenplan? Den nämns knappt i dessa planer. Dessa barn behöver också ljus, och de går ju ofta ut till parkerna i området, ska de då dela gata med tung byggtrafik som går precis utanför deras entré? För att inte tala om alla äldre som bott här i många år. Vad betyder deras röst för er?

Bild på vårt vardagsrum, kanske förstår ni då hur det skulle bli att bo här när träden utanför ersätts av en husvägg.

Om dessa planer blir verklighet kommer vi att behöva flytta igen. Vi kan leva med att inte ha en utsikt mot grönska, även om det såklart ger oss väldigt mycket. Men detta handlar inte om att ha en fin utsikt. Vi kan inte leva med att ni tar ljuset ifrån oss och ersätter det med en fasad och total insyn. Vi kommer knappt se himlen när vi sitter i vårt vardagsrum längre. Bara en rad av fönster som stirrar rakt in. Vi förstår att det behöver byggas fler lägenheter, men det ska inte ske på bekostnad av oss som bott och betalat skatt i Stockholm. Ska det driva boende i området från sina hem? Är det att anses som ett lyckat byggprojekt? Mäklare vi pratat med tror dessutom att lägenheten kommer bli svårsåld tack vare dessa planer och eftersom vi inte är miljonärer kommer vi kanske bli fast här. Vårt drömhus kommer helt plötsligt förvandlas till ett akvarium. Det finns 100 bättre ställen att bygga på i området utan att sabotera för oss som redan bor här så vi hoppas verkligen att ni kan lyssna på oss förtvivlade grannar så vi kan släppa denna klump i magen som följt oss hela hösten och våren.

Kort 169 och 176, boende

Styrelsen vid föräldrakooperativet Grodan är mycket oroad över planförslaget. Det har inte gjorts någon tillräcklig i genomfört barnkonsekvensanalys. Det enda som framkommer är att byggnationen kommer att leda till en "förändrad inomhusmiljö för Föräldrakooperativet Grodan" (vår kursivering). Vi vill understryka att det som stadsbyggnadskontoret kallar en förändring måste betraktas som en avsevärd försämring för våra barn. I dagsläget vistas barnen i lokaler med mycket gott ljusinsläpp under hela dagen. Att människor i allmänhet, men barn i synnerhet behöver dagsljus för att må bra och hålla sig friska är allmänt känt.

Utöver ett försämrat dagsljusinsläpp finns det några aspekter som stadsbyggnadskontoret borde ha belyst eller kommenterat i barnkonsekvensanalysen:

- Risken för kraftiga störningar av den pedagogiska verksamheten under byggnationen, genom tung trafik och sprängningar. Vi ställer oss frågande till om det överhuvudtaget kommer att vara möjligt att bedriva pedagogisk verksamhet under en byggnation som kommer att pågå under så lång tid.
- Det är vanligt att föräldrar söker sig till förskolan just för att den erbjuder en lugn miljö, till exempel om man har barn som av olika skäl är särskilt känsliga för intryck. Bland annat finns barn med autism på förskolan. Med mer trafik och fler människor runt förskolan riskerar den pedagogiska verksamheten för våra barn att försämrats, även efter att bygget är klart.
- Den gröna vägg som bidrar till en lugn och vacker miljö för barnen kommer att försvinna och ersättas av ett högt hus med mycket kort avstånd till våra lokaler. Den naturnära känslan som idag präglar lokalen är mycket viktig för barnen.
- Säkerheten för våra barn försämrats i och med ökad trafikering, både under byggprocessen och efteråt. Våra barn går längs Störtloppsvägen flera gånger dagligen, till och från parken samt i samband med hämtning och lämning. Ökad trafikering får därför stora konsekvenser för barnens säkerhet.
- Sammantaget bedömer vi att stadsbyggnadskontoret inte har beskrivit de konsekvenser som rör barnen på föräldrakooperativet Grodan tillräckligt, trots att styrelsen har yttrat sig i detta ärende tidigare. Vi tycker att det behövs en motivering till varför andra intressen väger tyngre än barnens bästa.

Kort 170, boende

Jag har en dotter som snart fyller två år som går i förskola på Föräldrakooperativet Grodan på Störtloppsvägen 36. Jag är mycket orolig över de byggplaner som Stadsbyggnadskontoret presenterat.

- Vår dotter är känslig för intryck. Vår förskola erbjuder en lugn och utvecklande miljö. Därför har vi valt denna förskola. Med mer

trafik, buller och människor runt förskolan försämras miljön för barnen.

-Barnens säkerhet försämras, särskilt under byggnationen.

-Jag uppmanar er att särskilt beakta barnperspektivet, framför andra intressen.

Kort 173, boende

Min dotter går sedan ett år tillbaka på föräldrakooperativet Grodan. Vi valde att söka oss dit då de jobbar för en lugn och trygg miljö för barnen. Jag oroas därför inför det planerade bygget på Störtloppsvägen mitt emot Grodan.

Har byggnadskontoret tagit barnens försämrade inomhusmiljö i beaktande, både vad gäller ljusinsläpp och höga ljudnivåer? Ett år är en lång tid i ett litet barns liv och går inte att likställas med samma period för en vuxen. -Sammantaget bedömer vi att stadsbyggnadskontoret inte har beskrivit de konsekvenser som rör barnen på föräldrakooperativet Grodan tillräckligt, trots att styrelsen har yttrat sig i detta ärende tidigare. Vi tycker att det behövs en motivering till varför andra intressen väger tyngre än barnens bästa.

Kort 174 boende

Vi är föräldrar till en astmatisk fyraåring som går på föräldrakooperativet Grodan mitt emot den fina skogsbeklädda dungen som nu är hotad på grund av planer på bostadsbygge. Vi ämnar protestera på det högljuddaste om inte dessa planer ändras. För ett år sedan flyttade vi från en lägenhet som låg bredvid ett pågående bostadsbygge. Det var långt ifrån hållbart med tanke på vår dotters hälsa.

Nu ser det alltså ut att upprepas - den fina dungen som vår dotter leker i efter hämtning varje dag ska tas bort. Det kommer utöver den förlusten i allra högsta grad försämra hennes vardag och hälsa. Förskolan Grodan har stora fönster som vetter mot dungen. Dessa måste dagligen hållas öppna, dels för att lokalen ofta är oerhört varm, dels för att släppa in frisk luft då ventilationen inte är den bästa. Det kommer vara omöjligt att bedriva en hållbar förskoleverksamhet om det blir en byggarbetsplats utanför. Därtill kommer vår dotters känsliga luftrör att påverkas, hon är väldigt damm och avgaskänslig. Det bör tilläggas att vi bor på samma gata.

Tryggheten på den tysta, smala gatan utanför förskolan kommer antagligen också att påverkas, där förskolans barn varje dag promenerar fram och tillbaka till parken. Många barn, vår dotter inräknad, cyklar också till och från förskolan. Vi är dessutom oroliga över ljudnivån från den tänkte byggnationen och vilken effekt den kommer ha för lek, vila, samling, sångstund mm inne på förskolan.

Vi är 100% mot det tänkte bygget och förväntar oss att ni tar hänsyn till våra synpunkter och oro och sätter barnens rätt till trygghet, hälsa, säkerhet, trivsel och lugn och ro före den här gången.

Kort 175, boende

Det känns sorgligt att stadsbyggnadsnämnden har röstat ja till detta förslag. Det bara inte förstör för många hushåll och hem som redan finns runt om det tänkta nybygget utan det förstör också den fina bilden av västertorp samt att det tar bort mångas möjlighet att komma ut i naturen en liten stund om dagen. Det här området vi har mellan husen är inte stort men det är många som nyttjar det. Jag ser ofta barn som leker, hundar som rastas och fikastunder där folk har satt dit stolar och bord för kaffe, en del har små odlingsprojekt i lådor. Det är fint och mysigt och ger hälsa åt dom boende. Det liv som finns här är istället det som bidrar till ett fint, härligt, levande och mysigt Västertorp. Så hur det bedöms "bidra positivt" med "förgårdsmark", "fler portar" och "uteplatser" är inte alls sant. Känns pinsamt att det tas upp överhuvudtaget.

Jag betvivlar skarpt att någon av er har varit ute och sett marken man vill bygga på. Det känns oprofessionellt. Allt går inte att läsa sig till eller se på ritning. Den glädje och användning vi har den lilla ytan går inte att se eller mäta för att ta ett exempel. Inte heller verkar det gå att få ett grepp om hur trångt det kommer att bli. Jag betvivlar skarpt att ni hade röstat ja till förslaget om ni hade varit ute i verkligheten och sett hur det ser ut.

På sidan sju har ni tagit foto mot marken där Heba vill bygga. Det står dock inte, vad jag kan läsa, att dom fotona kunde vara tagna från min balkong. Redan idag ser jag in till grannarna andra sidan gatan och jag ser dessutom tydligt vad dom gör. Dessa foton är tagna med ett objektiv som inte heller visar en sanningsenlig bild. Varför? Ni är välkomna hem till min balkong när ni vill för att uppleva och se allt i verkligheten. Jag bifogar några foton som är tagna utan konstiga objektiv, utan bara med min telefon.

Det kommer bli otroligt trångt och redan idag får vi våra balkonger nerkörda av trafik som inte klarar att vända på plats. Det finns såklart dokumenterat och sparat. Vi har fått laga minst två balkonger sista åren då både räcke och golvplattor blivit nerkörda och helt förstörda. Det får mig att fundera på säkerhet när det gäller brandbilar, ambulanser osv och jag ser fram emot att läsa hur dom ser på det, inte bara från nya husets synvinkel utan även från dom hus som redan finns på plats.

Det är bra att det korta huset ligger utdraget från gatan, annars skulle det bara bli en mörk grotta där i slutet av Störtloppsvägen. Det känns sorligt att man här faktiskt inte bryr sig om det ”gröna rum” man själv talar om. Att bygga fortsatt från fastighet Backhoppet och norr ut vore bättre. Där äger väl staden marken och den skulle kunna bytas mot Hebas. Där skulle inte huset störa eller förstöra för någon.

Det är viktigt att det nya huset inte är så mycket högre än befintliga hus. Detta för att inte bygga bort all ”luft”. Tre, fyra, fem våningar känns som om det kommer bidra till att det känns som en klump mitt i vårt fina lilla avslut på Störtloppsvägen.

Det är bra att det finns lite luft mellan första och andra huset. Placeras de nya husen i linje (på snedden), då blir det även plats för lite grön yta mot våra hus mitt emot. Då kunde de göra fina uteplatser för sina lägenheter på första våningen mot oss. Och lite grönt för alla att gå på. Husen borde även flyttas närmre centrum, den lilla gröna delen som är kvar där borde istället få ta plats i den norra delen av gatan. Det är ju viktigare att de som bor där får så ljus som möjligt än att de som går förbi på gatan ser lite träd.

Det är bra att taket kommer att luta ner lite mot Störtloppsvägen för att behålla ljus. Det är också bra att det blir ljust tegel.

”Förslaget tar vara på och utvecklar Västertorps grönskande karaktär med naturmark.” Det här är ju inte sant även om det låter fint, det är ju precis tvärtom. Det här förslaget tar bort en av Västertorps starkaste grönskande karaktärer med sitt fina slut på Störtlopps-vägen. Det ger inte mer naturmark utan mindre. Varför ens skriva in en sådan mening.

Förslaget tar inte hänsyn till Backhoppet 2 som är särskilt kulturhistoriskt värdefull (grönklassad). Backhoppet 2 kommer att få problem att hyra ut sina lokaler som har endast fönster mot gata. Lokalerna kommer att bli otroligt mörkt byggnaderna får byggas.

Det stämmer inte att planförslaget innebär små förändringar i stadsbilden. förslaget tar en stor del av det fina och ganska viktiga med Västertorp i graven, den del av Västertorp man sedan väldigt många år varit mån om att bevara. Allt handlar inte heller om stadsbilden, det handlar även om människor och livsmiljö skulle man kunna hoppas. Det finns många hushåll och många människor som får sina hem förstörda av den här planen. Att vi har Lugnet att gå till är liksom inte desamma som att ha ljus i sitt hem. I sitt hem spenderar man många timmar som är tänkt att man ska kunna vila på, hämta kraft, få hälsa och styrka till nästa dags jobb. Ljus är otroligt viktigt för hälsan, det vet de flesta. Det känns oseriöst och pinsamt att sol och skuggstudier bedömer att nybebyggelsen under merparten av året inte påverka befintliga bostäder i någon större utsträckning. Bygget kommer påverka fastigheten på Störtloppsvägen otroligt mycket.

Tillkommande bebyggelse skapar en mer avgränsad privat gård, till de boende i kvarteret. Det innebär ju också att vi inte bara får vår lilla gröna oas förstörd utan att vi även blir utestängda från övriga ytor då ovanstående mening stänger oss ute från Hebas privata gård mellan deras hus. Var finns hela bilden/sanningen om hur husen runt omkring påverkas om bygget blir godkänt?

Att det behövs fler bostäder i Stockholm stämmer säkerligen, men att bygga bort den lilla gröna yta med människor har idag är inte rätt väg att gå. Det finns ”nya områden” där man istället kan bygga. Ta tex Årstafältet som ska bebyggas, gör riktiga höghus där istället med modern storstads touch. Jag pratar inte om nya miljonprogram utan nytt tänk när man startar en ny stadsdel. Bygg höga hus där, planera rätt från början men bygg inte bort det otroligt livsviktiga ljus och det lilla gröna rum som finns för människor här idag. Det

finns så mycket bättre platser att bygga på än den lilla kullen här i Västertorp. Kom hit och se som sagt.

Risken för sättningar i husen runt omkring måste vara enormt stor om Heba vill spränga helt vanligt, var finns riskbedömningar för det? Hur kommer ett eventuellt bygge påverka andra fastigheter när det gäller den frågan? Hur ska dom ens få plats att på ett säkert och korrekt sätt bygga ett hus där.

Jag hoppas och tror att man ska tänka ett extra varv innan man tar ett slutligt besked gällande ett bygge här. För det finns som sagt så mycket bättre ställen att bygga på.

Kort 177, boende

Dagsljus: Människan behöver solljus för att må bra, både dagsljus och direkt solljus. Den nuvarande fastigheten på Störtloppsvägen skulle alltså komma att påverkas dramatiskt när direkt solljus, särskilt under de mörka årstiderna, kommer blockeras utmed hela husets längd om den tänkta byggnaden skulle byggas. Samtidigt blir även det indirekta dagsljuset betydligt mindre för nästan samtliga boende i lägenheterna i byggnaden bredvid på Störtloppsvägen. Dessutom ska dags- och solljus beaktas för trivsamma gårdar och bostäder. Friytor och grönytor behövs för möten, lek och rekreation, samt för att möta klimatets förändringar. Genom att kartlägga och analysera det som redan finns och vad som behövs kan det bli en bättre blandning av bebyggelse typer, upplåtelseformer, gaturum och friytor som stärker det sociala livet. Bevara det som är möjligt och se det som en resurs. Satsa på platsens och områdets funktion och förutsättningar först. Bygg sedan bostäder. Hänvisning till boverket idéskrift om förtätning.

Jag rekommenderar även att man läser Folkhälsomyndighetens publikation gällande dagsljus.

Västertorp centrums utformning: Delen av Störtloppsvägen där huset planeras, är cirka 7 meter bred, vilket är mycket smalare än resten av gatan på ca 21 meter, som sedan utgör huvudgatan i Västertorp centrum. Den tänkta byggnaden Skridskon hamnar mycket närmare byggnaden mittemot på Störtloppsvägen 36-42 än vad andra byggnader står i området.

Grönområdet i sig är på sitt smalaste ställe mellan husen ca 22 meter, men utgör en vacker grön och öppen avslutning av Västertorp centrum. Utan denna yta avbryts centrum abrupt och skapar en betydligt mer instängd och stadslik miljö. Det nuvarande grönområdet är till glädje för alla i Västertorp, men den lilla yta av

trädgård som hamnar mellan Hebas fastigheter kommer endast kunna användas av Hebas hyresgäster.

Det här är ett exempel på hur byggnationen skulle exkludera övriga invånare i området från en grön yta som tidigare varit öppen för alla, den skulle nu bli till innergård för endast de som bor i byggnaden.

Boverkets publikation "Rätt tätt" bör ses som en vägledning när ni tar ett beslut. "Vi ska bygga så tätt att mellanrum finns kvar och ger plats åt de kvaliteter som skapar en bra livsmiljö."

Övriga faktorer:

-Västertorp har en unik stadsmiljö med små grönområden insprängda mellan byggnaderna. Det område som nu föreslås bebyggas har ett särskilt högt värde som grönområde då det avslutar Störtloppsvägen som centrumgata. Grönområdet utgör också en fond av Västertorp från tunnelbanan.

-Västertorp har genomgått en kraftig förtätning med ett tusental nya lägenheter de senaste tio åren. När beslut om den förtätningen togs beslutades att i övrigt bevara området som en grön förort.

-Det grönområde som föreslås bebyggas utnyttjas för rekreation och vila av boende och gäster i området. Bänkar och kaffebord finns placerade i området.

-Den nya byggnaden föreslås bli upp till fem våningar. Befintliga byggnader i omgivningen är tre våningar alternativ tre våningar och ett våningsplan med kommersiella lokaler. Den nya byggnaden skulle därför utgöra ett ingrepp i utformningen av Västertorps unika miljö.

-Det yttersta korta avståndet som föreslås mellan byggnaderna understiger stort de avstånd som tillämpas i stenstaden - detta i en unik grön förortsmiljö.

-Delar av fastigheten vid Störtloppsvägen 36 - 46 bedöms som särskilt kulturhistoriskt värdefull, bland annat delar av fasaden mot gatan. Den bevarandevärda utformningen kommer att förlora stort i sitt kulturhistoriska värde.

-Påverkan på miljön för de boende i de befintliga husen blir omfattande och med föreslagen placering väsentlig större än för boende i Hebas egen byggnad. Avståndet till nybygget är delvis betydligt större från Hebas hus än från grannfastigheten. Grannfastigheten på Störtloppsvägen har också sina ljusa balkonger mot det föreslagna nybygget, vilket ligger i sydväst och därmed får väsentligt sämre ljusförhållanden.

-Förslaget försämrar ytterligare parkeringssituationen i områden. Ska nämnas att Heba nyligen har byggt om tidigare garage till bostäder i fastigheten.

Om man studerar kartan, finns det inte liknande bebyggelse i hela Västertorp, eller i Hägersten. Ifall dessa planer går igenom, har man inte då satt en ny gräns för hur tätt det är rimligt att bygga i Västertorp? Finns det då några hinder för att fortsätta bygga ännu tätare på andra platser i Västertorp. Hur påverkar detta en unik stadsdel och ett småstadsliknande centrum som planerades i mitten av 1900-talet?

Kort 179, boende

Planförslaget kommer att orsaka följande för mig:

- Dåligt insläpp av ljus och sol
- Barn kommer att bli av med fin grön miljövänlig plats.
- Fågelsång (från träden), där fåglarna bor försvinner
- Att följa årets växlingar i vinter, vår och sommar från balkongen har varit en lyx, är man 90 år gammal springer man inte ut till någon närliggande park.

En stark protest skickar jag nu till Heba och be om eftertanke.

Bygg ej dessa hus här.

Har Hebas personal, politiker och de berörda personer som ska ta beslut varit här i Västertorp?

När Västertorp byggdes skulle det finnas ett grönområde mellan varje husbygge.

Kort 180, boende

Förutom Bostadsrättsföreningen på Störtloppsvägen så finns det flera verksamheter på bottenplan som har verksamhet med människor som får kraftigt försämrad arbetsmiljö, Vad gäller ljusinsläpp samt en olidlig arbetsmiljö under byggnationstiden samt skymd sikt som kan påverka säker väg till och från verksamheterna.

Verksamheterna är följande:

- Föräldrakooperativet Grodan ca 18 barn och 5 pedagoger.
- Polska skolan kvällar och helger ca 20-30 barn samt 2 pedagoger
- Droppen Bruket har i nuläget 25 deltagare inom socialpsykiatri och 2 personal. Sysselsättning inom socialpsykiatri.
- Västertorpsskolan påverkas negativt då de går förbi till olika uteaktiviteter och gymnastik. Skoleleverna får en farligare och osäkrare skolväg till och från aktiviteter.
- Seniorhälsan Västertorpsträffen ca 70 seniorer under veckan samt 1-2 ledare. Öppen verksamhet med friskvård lunch och café föreläsningar och film.
- Totalt berörs ungefär 150 personer i olika åldrar i veckan av kraftigt försämrad arbetsmiljö på grund av att inget dagsljus kommer in i lokalerna vilket kommer att försämra den psykiska

hälsan speciellt vintertid då inget dagsljus kommer att komma in i bottenlokalerna.

-Samt Västertorpskolans gångväg mot Gymnastik och utevistelser.

-Både barn, gamla och psykiskt sjuka behöver extra mycket ljus för att må psykiskt bra.

-Arbetsmiljön försämras av att det kommer att sprängas bort bergmassor och frakta bort dessa. Många av deltagarna kommer att vara rädda och otrygga under byggtiden då många har varit med om olika trauman och krig.

-Under byggtiden kommer säkerheten för barn gamla med rullatorer och de med psykiska funktionsvariationer ha en farlig och osäker väg till och från verksamheterna.

-Ur Brandsynpunkt kommer husen för nära varandra om man behöver ta ut personer med stegbil och evakuera deltagare på ett säkert och smidigt sätt.

-Det känns otryggt med att ha hus så nära in på gatkanten.

-Det finns få grönområden och remsor kvar som behövs för den biologiska mångfalden och fåglar.

-Hägersten Liljeholmens nämnd godkände förslaget för att det var hyresrätter som skulle byggas.

I Västertorp finns det inte så mycket bostadsrätter och hyresrätterna som byggs blir ofta så dyra så att endast personer med hög inkomst kan hyra dem. De som behöver bostad och står i bostadskön är oftast inte de som i slutändan blir godkända som hyresgäster.

Heba fastigheter är ett privat företag och arbetar inte för allmännyttans hyresgäster.

-Jag vill att ni tänker om innan ni godkänner bygget av Kvarteret skridskon och att brandskyddet är utrett noggrant eftersom husen och balkongerna kommer så nära varandra,

-Att man tittar på hur pass kraftigt försämrad arbetsmiljö 150 personer i alla åldrar får för effekter på det psykiska måendet.

-Och att man utreder om barnens skolväg till och från gymnastik och till hemspråksundervisning är tillräckligt säker under byggnation och efteråt på grund av skydd sikt och sämre ljusförhållande.

-Jag vill att man undersöker seniorerna med rullatorers och permobilers väg till och från verksamheten. Att den blir tillräckligt säker under byggnation samt efteråt på kraftigt försämrat ljus och skydd sikt.

Kort 181, boende

Jag förvånas över bristerna på synpunkter från Er om hur vi boende kommer att påverka av nybygget. Insyn, lite ljus, ingen grönska med fågelkvitter, och sus från träden. Och hur ska vi orka med allt ljud under byggtiden?

Det är bevisat att människor som tittar in i en husvägg mår sämre än de som har grönska utanför sina fönster. Resultatet i ert arbete måste väl i slutändan vara att vi boende i staden ska trivas och må så bra som möjligt.

Har ni varit här och tittat när naturen är som vackrast? Det måste finnas många områden i Stockholm som lämpar sig bättre för nybyggnation, utan att förstöra för de boende. Jag vädjar till Er! Tänk om och gör rätt.

Kort 182, boende

Västertorp byggdes ursprungligen så att fördelningen av bebyggelse och natur skulle vara harmonisk. Det planerade nybygget kommer inte på något sätt uppfylla de kraven. Tomten är på tok för smal för att bygga ett hus på. Denna förtätning kommer att förfula den vackra Västertorpsmiljön på ett oacceptabelt sätt. Att två hus står så tätt skulle vara unikt för den här stadsdelen och kanske sedan bli prejudicerande för kommande byggnationer i Västertorp. Det borde finnas bättre mark för Heba att bygga på.

Det planerade huset kommer att inverka negativt för de redan boende på Störtloppsvägen. Skövlingen av det lilla naturområde, som skulle krävas, kommer att påverka alla som redan bor i dessa hus på ett oacceptabelt negativt sätt. Det kommer innebära att nästan allt dagsljus och framför allt solljus kommer att skymmas av det nya huset. Balkongerna kommer helt att förlora sitt värde. Även de verksamheter, som finns i huset, bland annat förskola kommer att påverkas på ett förödande negativt sätt. De ekologiska konsekvenserna blir naturligtvis stora, eftersom naturområdet med träd, buskar och blommor innehåller ett stort djurliv, med bland annat fåglar och insekter. Jag frågar mig hur det går ihop med den miljödebatt vi har idag.

Eftersom huset ska byggas så nära huset på Störtloppsvägen, kommer miljön för de boende under byggtiden att bli mycket dålig med buller, damm och luftföroreningar. Hur skulle detta lösas? Anser alltså, på grund av de negativa konsekvenserna, att planerna för Skridskon 1 inte borde få genomföras.

Kort 183, boende

Planförslaget bör avslås i sin helhet.

Förutom påverkan på en bevarandevärd förortsmiljö innebär förslaget för oss boende stora men.

Avståndet mellan föreslaget nybygge och befintlig bebyggelse är för litet.

-Placeringen av den nya byggnaden är så nära befintlig bebyggelse att det kan medföra en sådan påverkan på omgivningen som innebär

fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet.

Förslaget bryter således mot PBL 2 kap 9 §.

-Förslaget gör ingen avvägning av våra enskilda intressen ställda mot ett allmänintresse. Vi anser att förslaget bryter mot PBL 2 kap.

Nödvändig miljökonsekvensbeskrivning saknas

-Förslaget innebär att inget solljus kommer att komma in i lägenheterna under en väsentlig del av året. Det finns ingen analys av vad det innebär för oss boende och vår hälsa.

Förslaget innebär allvarliga miljökonsekvenser för de barn som deltar i de barnverksamheter som finns i två lokaler i befintligt hus.

-Skyddsvärda och fridlysta djur och växter finns i området. Dess kommer – i strid mot artskyddsförordningen - att grävas upp och avlägsnas.

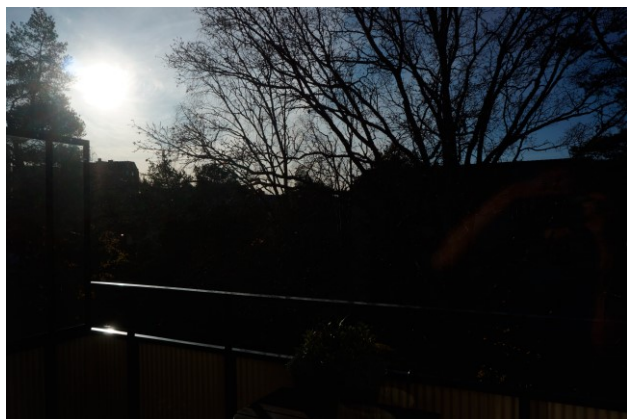
Kort 184, boende

Felaktigt påstående: "Backhoppet 2 är 5 våningar". Sant är att, det är 3 våningar plus lokaler i gatuplan mot Störtloppsvägen.

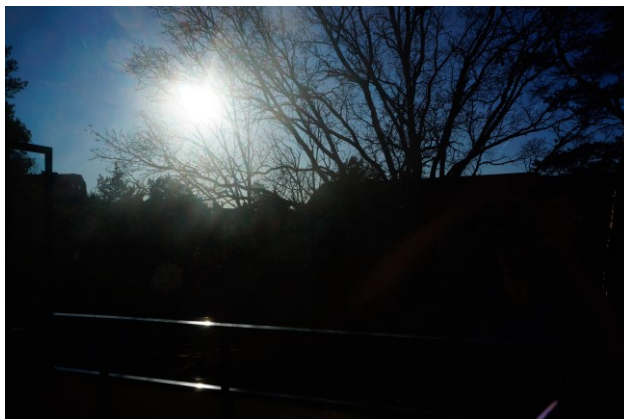
Missvisande påstående: "Skridskon 1 blir lika många våningar som Backhoppet 2. Sant är att det blir högre, i meter räknat. (enl. skiss sidan 19-22 i planbeskrivningen).

Felaktigt påstående: "Solstudier Vintersolståndet kl. 12 med befintliga husen" (sidan 31 i planbeskrivningen). Sant är att radien på solstrålen är mycket större och den lyser därför upp alla lägenheterna i Backhoppet.

Felaktigt påstående ang. ljusförhållanden: "Nybebyggelsen bedöms under merparten av året inte påverka befintliga bostäder i någon större utsträckning" (sidan 30 i planbeskrivningen). Sant är att, Hebas nuvarande hyresgäster aldrig mer kommer se någon förmiddagssol under vintern, eftersom Skridskon är alldeles för högt och alldeles för nära. Sant är också att alla barn (inte bara Grodans), alla vuxna, alla pensionärer som bor och vistas dagtid i Backhoppet 2 aldrig mer kommer att se solen under minst 3 vintermånader eftersom Skridskon är alldeles för högt och alldeles för nära. (se följande foto)

Klockan 12:14, 5 november 2019

Klockan 12:46, 14 februari 2020

Felaktigt påstående: "den planerade verksamheten bedöms inte medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa" (sidan 28 i planbeskrivningen). Sant är att skatorna i sitt nybyggda bo högst upp i tallen blir hemlösa och alla småfåglar som hittar sin föda i den stora eken blir tvångsförflyttade.

Sant är att, vår hälsa naturligtvis kommer att påverkas negativt om träden och fågelsången försvinner och därmed också årstidernas växlingar, avsaknaden av solljus under flera vintermånader varje år och dessutom total insyn i våra vardagsrum dygnet runt.

Hur har ni förresten tänkt kompensera "de gröna värdena som finns på platsen" för oss som bor här?

Kort 186, boende

Människor behöver solljus för att må bra, både dagsljus och direkt solljus. Dagsljuset bli betydligt mindre för nästan samtliga boende i lägenheterna i byggnaden bredvid på Störtloppsvägen 36-46..

Byggnaden skulle komma att påverkas dramatiskt när direkt solljus, särskilt under de mörka årstiderna, kommer blockeras utmed hela husets längd om den tänkta byggnaden skulle byggas. De syns även tydligt på de solstudier som har gjorts.

”Dessutom ska dags- och solljus beaktas för trivsamma gårdar och bostäder. Friytor och grönytor behövs för möten, lek och rekreation, samt för att möta klimatets förändringar. Genom att kartlägga och analysera det som redan finns och vad som behövs kan det bli en bättre blandning av bebyggelse typer, upplåtelseformer, gaturum och friytor som stärker det sociala livet. Bevara det som är möjligt och se det som en resurs. Satsa på platsens och områdets funktion och förutsättningar först. Bygg sedan bostäder.” Hänvisning till boverket idéskrift om förtätning.

Jag rekommenderar även att man läser Folkhälsomyndighetens publikation gällande dagsljus.

Delen av Störtloppsvägen där huset planeras, är cirka 7 meter bred, vilket är mycket smalare än resten av gatan på ca 21 meter, som sedan utgör huvudgatan i Västertorp centrum. Den tänkta byggnaden Skridskon hamnar mycket närmare byggnaden mittemot på Störtloppsvägen 36-42 än vad andra byggnader står i området.

Grönområdet i sig är på sitt smalaste ställe mellan husen ca 22 meter, men utgör en vacker grön oas och öppen avslutning av Västertorp centrum. Utan denna yta avbryts centrum abrupt och skapar en betydligt mer instängd och stadslik miljö.

Det nuvarande grönområdet är till glädje för alla i Västertorp, men den lilla yta av trädgård som hamnar mellan Hebas fastigheter kommer endast kunna användas av Hebas hyresgäster. En förtätad bebyggelse behöver väl fler grönområden, inte färre. Det här är ett exempel på hur byggnationen skulle exkludera övriga invånare i området från en grön yta som tidigare varit öppen för alla, den skulle nu bli till innergård för endast de som bor i byggnaden. I nuläget kan de som vistas och bor i närheten använda grönområdet för att umgås, söka skugga, fika, leka, rasta hunden. Det gröna området mellan husen skapar insyns skydd i lägenheterna och träden skapar även en rogivande miljö för boende i husen omkring.

Ska alla områden mellan hus i Västertorp bebyggas? Då bygger man sönder en förort som idag har kvar sin 50-tals charm. Jag tror att man tar bort något som inte går att få tillbaka genom att överexploatera på detta brutala sätt. Boverkets publikation "Rätt tätt" bör ses som en vägledning när ni tar ett beslut. "Vi ska bygga så tätt att mellanrum finns kvar och ger plats åt de kvaliteter som skapar en bra livsmiljö."

Övriga faktorer:

-Västertorp har en unik stadsmiljö med små grönområden insprängda mellan byggnaderna. Det område som nu föreslås bebyggas har ett särskilt högt värde som grönområde då det avslutar Störtloppsvägen som centrumgata. Grönområdet utgör också en fond av Västertorp från tunnelbanan.

-Västertorp har genomgått en kraftig förtätning med ett tusental nya lägenheter de senaste tio åren. När beslut om den förtätningen togs beslutades att i övrigt bevara området som en grön förort.

-Det grönområde som föreslås bebyggas utnyttjas för rekreation och vila av boende och gäster i området. Bänkar och kaffebord finns placerade i området.

-Den nya byggnaden föreslås bli upp till fem våningar. Befintliga byggnader i omgivningen är tre våningar alternativ tre våningar och ett våningsplan med kommersiella lokaler. Den nya byggnaden

skulle därför utgöra ett ingrepp i utformningen av Västertorps unika miljö.

-Det yttersta korta avståndet som föreslås mellan byggnaderna understiger stort de avstånd som tillämpas i stenstaden - detta i en unik grön förortsmiljö.

-Delar av fastigheten vid Störtloppsvägen 36 - 46 bedöms som särskilt kulturhistoriskt värdefull, bland annat delar av fasaden mot gatan. Den bevarandevärda utformningen kommer att förlora stort i sitt kulturhistoriska värde.

-Påverkan på miljön för de boende i de befintliga husen blir omfattande och med föreslagen placering väsentlig större än för boende i Hebas egen byggnad. Avståndet till nybygget är delvis betydligt större från Hebas hus än från grannfastigheten.

Grannfastigheten på Störtloppsvägen har också sina ljusa balkonger mot det föreslagna nybygget, vilket ligger i sydväst och därmed får väsentligt sämre ljusförhållanden.

-Förslaget försämrar ytterligare parkeringssituationen i områden. Ska nämnas att Heba nyligen har byggt om tidigare garage till bostäder i fastigheten.

Om man studerar kartan, finns det inte liknande bebyggelse i hela Västertorp, eller i Hägersten. Ifall dessa planer går igenom, har man inte då satt en ny gräns för hur tätt det är rimligt att bygga i Västertorp? Finns det då några hinder för att fortsätta bygga ännu tätare på andra platser i Västertorp. Hur påverkar detta en unik stadsdel och ett småstadsliknande centrum som planerades i mitten av 1900-talet?

Kort 189, boende

Vi flyttade in i vår lägenhet på Störtloppsvägen 46 i slutet på 2018 med tillökning på gång. Inte visste vi vilka planer det fanns på att bygga på detta, i våra ögon alldeles för lilla, grönområde. Vi blev helt förfärad över tanken att vår son, idag 15 månader, ska utsättas för allt oljud och damm som en byggarbetsplats innebär. Hur ska vi ens kunna gå ut med honom genom porten utan att han får i sig damm och avgaser från maskinerna - inte minst att vi i princip behöver hermetiskt avskärma vår balkong för att inte få in några partiklar genom gummilisterna och ventilationsspalterna. Samtidigt så ser vi att kommunen precis lagt ner massvis med pengar i förnyelse av lekplatsen utanför vår gavel, där det är tänkt att både vår son samt hela föräldrakooperativet Grodan ska dagligen leka. Hur kommer denna ”investering” att avskärmats från byggarbetsplatsen 50 meter bort så barnen kan leka i frisk luft? Vi ber er att tänka om och inte påverka uppväxten av vår son, samt alla andra små barn i föreningens långa. Det finns massvis med plats för att byta mark med HEBA så att ett bygge kan genomföras utan att påverka flera hundra personer i området.

Kort 190, boende

Storlek och utformning på bebyggelsen: Avståndet till Backhoppet 2, vår fastighet, anges som 12 meter. I själva verket kommer avståndet mellan byggnaderna vara 9 meter balkong mot balkong.

Backhoppet 2 är grönklassad. Fönsterramarna i hela huset är i trä. Likaså är balkongernas beklädnad mot fasaden är av trä. Ur brandsäkerhet är därför den föreslagna bebyggelsen för nära.

Att hävda att utformning av tak och fasad samstämmer med omgivande bebyggelse är fortfarande direkt felaktig. Att ändra tegelfasadens kulör från mörkt till ljust tegel döljer inte att utformningen i sin helhet, från takutformning, fönstersättning, förgård osv helt främmande för Västertorp.

Grönskan: Enligt Stadsbyggnadsnämndens uttalande i juni 2018 är det av vikt att den gröna fasaden mot Vasaloppsvägen ger en fond av levande grönska. Av denna fond återstår nu enbart 2 större tallar och 3 små. Resterande träd – 6 björkar – har redan dött eller är döende. Alltså ingen grönskande fond som krävdes, utan det riskerar nu bli en hög husgavel i mörkt tegel i centrumgatans förlängning.

Längre in på tomten finns nu stora friska lövträd (15-20 m höga) som verkar klimatutjämnande för högre temperaturer. En husvägg som ersättare kommer att kräva högre energiförbrukning av el för luftkonditionering i takt med att temperaturen kommer att öka. Träden fyller en funktion även som dränering för vatten. Det vatten som samlas i dalsänkan som utgörs av den lilla gatstumpen Störtloppsvägen med intilliggande fastighet Backhoppet 2. (Även en del av Skridskon 1:s nuvarande bebyggelse ligger i riskzonen.) Marken utgörs här av lera som kommer att påverkas då dessa träd måste avverkas för den planerade bebyggelsen. Den koldioxidabsorberande effekten av dessa träd kan inte underskattas. Speciellt med tanke på framtida klimatförändringar.

Trafiken: Infarten till lokaler och bostäder på vår smala del av Störtlopps-vägen (36-46) är också mycket trafikerad bland annat av föräldrar som lämnar och hämtar förskolebarn i bil, som på grund av nuvarande parkeringsproblem i Västertorp inte tillfälligt kan parkera på intilliggande gator. Dessutom daglig trafik av sopbilar, av färdtjänsten som behöver komma fram till lokaler med verksamhet för äldre och rörelsehindrade, av lastbilsleveranser av livsmedel till två av lokalhyresgästerna. Fordonen måste dessutom antingen vända i vändplanen och därmed passera en andra gång, alternativt backa ut igen.

En utökad trafik av bilar, cyklar och gående för tillfart till 50 nya lägenheter skulle väsentligt öka risken för allvarliga olyckor. Vår återvändsgata kan inte göras bredare. Vi har redan nu problem med påkörda balkonger.

Ljusinsläpp: När smalhusen byggdes på 50-talet var en ledande princip att man skulle bygga med maximalt ljusinsläpp för lägenhetsinnehavarnas välbefinnande. En byggnad skulle inte vara högre än avståndet till intilliggande fastighet. Detta stämmer väl med nuvarande förhållanden i Västertorp.

I nutida forskningsresultat, lagar och regler framhålls dagsljusets betydelse för utformningen av en hållbar stad. Det gäller såväl energieffektivitet som goda levnadsmiljöer. Vad anbelangar en god levnadsmiljö, finns otaliga utredningar som bekräftar människors behov av dagsljus för sin fysiska och mentala hälsa.

Dagljusfaktorn är viktig enligt BBR Boverkets byggregler. Föreslagen bebyggelse skulle påverka negativt de boende och verksamheterna i Backhoppet 2 vad gäller behov av dagsljus.

Enligt solstudien kommer vår fastighet endast ha solinsläpp mitt på dagen under våren (vårdagjämning är mät punkt) samt under sommaren mellan kl. 12 och 18. De nu tillkomna vinterbilderna bekräftar att det under vintern endast kommer solljus mitt på dagen på husets södra gavel för tre (3) lägenheter.

Dagsljuskrav i alla bostadens rum klaras i stort sett bara av 60-talets skivhus, samt i smalhusen som vår fastighet. Att vi lägger en så stark invändning mot de föreslagna byggnaderna beror på följande;

- Våra enrumslägenheter (9 st.) har endast två fönster, bägge i västerläge mot Skridskon 1.

- Våra lokalhyresgäster i gatuplanet kräver av hälsoskäl dagsljus - speciellt förskolan med ca 18 barn, logoped/språkskola ca 20 barn, Droppen-Bruket/Stöd och aktivitetsenheten/ där mycket funktionsmässigt sköra personer vistas under dagen och dit besökare kommer till caféverksamhet samt äldre som under dagen besöker Antikträffen med olika verksamheter.

- Vår boende som på grund av ålder eller sjukdom vistas stora delar av sin tid i lägenheten (ett 10 tal).

- Småbarnsfamiljer som på senare tid har valt att flytta till vår fastighet just för de ljusa.

- Lägenheterna och den omgivande lugna miljön med mycket grönska.

Insynen kommer att vara monumental – mellan bäge husen på Störtloppsvägen. Den stress detta medför är väl belagd och ett avsteg mot det som ger en god folkhälsa. Det som var riktlinjen för det ursprungliga skapandet av Västertorp.

Slutsats: Vår fastighet Backhoppet 2, med nuvarande läge, markförhållanden, byggmaterial och struktur av fasad med balkonger och fönster, kan inte plötsligt förvandlas till ett nybygge på 2020-talet, där tät bebyggelse ligger med i planeringen från början. Genom att för planområdet helt ersätta stadsplan Pl 3285A från 1947 för att tillgodose HEBA Fastigheter AB:s önskan om nybygge utan att se till allmänna intresset, gör att planförslaget bör avslås i sin helhet.

Kort 192

Vi på Ateljé & Galleri Törnfågeln som finns på Störtloppsvägen 42 protesterar emot förslaget. Vårn målarateljé med galleri skulle skadas enormt ifall bygget upprättas. Den grönska som finns utanför bidrar till bra luft och är ovärderligt vacker för alla att åtnjuta. Vi har funnits i 11 år och bidrar till att konst och kultur är en del av Västertorp som är känt för sina statyer mm.. Vi är oroade för att det viktiga ljuset kommer att minska vilket försvårar skapandet av vårn konst samt att verksamheten kommer bli lidande av bygget. Jag har många sjukdomstillstånd bland annat svår astma som gör att jag inte kan utsättas för damm mm. Vi är bekymrade över vart verksamheten ska ta vägen under byggtiden? Vi anser även att husen kommer för tätt in på befintliga hus.

Kort 193, boende

Jag är boende i bostadsföreningen Störtloppsvägen 36-46 och ställer mig bakom föreningens yttrande angående bygget av Skridskon 1.

Jag vill framförallt trycka på att avståndet mellan byggnaderna är på tok för litet. Stadsbyggnadskontoret svarar föreningens tidigare yttrande med att det är något man får räkna med och att det inte är konstigare än någon annanstans i en förtätad storstad. Jag vill påstå att absolut ingen vill bo med den här sortens insyn om man kan undvika det. Att aldrig kunna känna sig privat i sitt eget hem är otroligt stressande. Att detta görs på andra ställen i staden är inget argument för att det vare sig är bra eller bör göras här. Det kommer dessutom att sänka värdet på samtliga lägenheter i vår förening.

Rent personligt flyttade jag till min lägenhet i föreningen till stor del för dess relativt skyddade läge. Den insyn som kommer att bli min (och vår) vardag är otroligt stressande och det kommer sänka mitt eget (och, vill jag påstå, alla andras) välmående markant!

Det finns en anledning till varför hus på 40 och 50-talet byggdes med ett visst avstånd. Man byggde med en tanke på att människor skulle må bra. Det fanns ett helhetstänk för området. En helhet som totalt skulle blåsas bort med ett sånt här bygge. Vad spelar det för roll om vi bygger nya hus om människor ändå mår dåligt av att leva där? En plats man vill fly och flytta ifrån så fort det är möjligt? Är det enbart antal nya bostäder i rena siffror man räknar i planerna? Finns det ingen tanke på att det faktiskt är människor som ska bo och leva i dessa förtätade områden?

Jag anser att förslaget bör avslås i sin helhet.

Kort 194, boende

Hägersten är den stadsdel i Stockholm som har minst andel procent grönområden, endast 12%. Jämförande stadsdelar Årsta har 27 % och Skärholmen 32% grönområden. Nära tillgång till grönområden ingår som en del av Miljökvalitetsmålet "God bebyggd miljö" vars syfte är att långsiktigt utgöra en god och hälsosam livsmiljö med hänsyn till natur- och kulturvärden. Med tanke på Hägerstens historia där man blandade bebyggelse med gröna ytor och publika områden kan det inte anses motiverat att ytterligare förtäta Hägersten och gå miste om de ytor som finns kvar.

Huvudgatan Störtloppsvägen har en ungefärlig bredd på 25 meter. Den senare delen av gatan, delen som huset föreslås byggas på, har en bredd på ungefär tio meter. Med den nya byggnaden, med kortväggen mot Vasaloppsvägen, försvinner den utsikten och blicken möter istället en mur av rött tegel. Den föreslagna gröna kilen eller planerade balkonger kompenserar inte intrycket och speciellt på vintern kommer känslan av mur vara uppenbar och huset kommer att uppfattas mycket högre, tyngre och stummare än byggnaderna runt omkring. Planerna att behålla en del av växtligheten mellan huset och gatan som en skyddande barriär måste ifrågasättas. Upprepade grävningar i gatan för vatten- och elledningar har skadat trädens rötter så att de har dött. Eftersom de döda träden har växt i klippskrevorna under lång tid är chanserna små att annat än sly kan växa.

Hägersten har en grön kil som går från Aspudden, Hägerstensåsen genom Västertorp till Mälarhöjden. Skogsdungen i det planerade området är en del av den biotopen. Att isolera skogsdungen försvårar möjligheternas för växter, djur och insekter att utvecklas och förökas. Risken är stor att den biologiska mångfalden minskar. Att man planerar att anlägga park mellan husen kommer inte att gynna en multifunktionell grönska. I den nu befintliga dungen finns, förutom de i planförslaget redovisade, även skogsduvor, fladdermöss, hackspettar och nötskrikor. I Sverige finns 19 arter av

fladdermöss varav 8 är rödklassade. Ett tiotal uppväxta aspträd måste anses särskilt skyddsvärda. Aspens löv i vinden skapar ett avklappande ljud och en kaskad av gula färger på hösten. Aspen är också ett av de träd som har en hög upptagning av koldioxid.

Hägersten byggdes med grönytor mellan husen för att främja hälsa och livskvalitet. Trångboddheten i innerstaden var ohygienisk och spred smitta. Man hade få möjligheter till vistelse i grönområden. När man byggde förorterna under 40- och 50-talen med hus varvat med öppna gröna ytor, var det en medveten strategi för att bygga bort sjukdom och främja hälsa. Det var viktigt att kunna umgås utomhus och att använda de gröna mellanrummen till rekreation. Barnen skulle kunna leka mellan husen. Man skulle få in frisk luft i lägenheterna genom att öppna fönstren. Våren 2020 i Corona pandemin spår måste man återigen betona vikten av att inte bygga för tätt, bevara grönområden mellan husen, ge möjlighet att umgås utomhus men ändå hålla social distans.

Gatan är smal och tunga transporter under byggnadstiden kommer att medföra stora påfrestningar för boende och besökare. Förskolans Grodans och dagverksamheten Droppens behov av en trygg och säker miljö i vardagen kommer inte att kunna tillgodoses. Korsningen Lugntorpsvägen, Vasaloppsvägen, Störtloppsvägen är den knutpunkt som förenar och binder samman Västertorp och Mälarhöjden. Istället för att genom förtätning försvåra för trafiken, skolelever, boende och besökare att smidigt ta sig fram borde man hitta en säker och effektiv trafiklösning som håller över tid.

Ytterligare synpunkter:

- Rött tegel på huset är avvikande i jämförelse med omkringliggande byggnader. Närmsta befintliga hus är i gul rappad puts respektive vit och grå puts. Hus i rött tegel finns två kvarter bort.
- Husets höjd samverkar inte med den övriga bebyggelsen. Ljusinsläppet mellan byggnaderna minskar och ekot mellan husväggarna kommer att förstärkas. Huset kommer inte att korrespondera med befintliga träd eller omkringliggande hus.
- Biltrafiken kommer att öka, både på Störtloppsvägen och på Lugntorpsvägen samtidigt som lösningar för cykelvägar, trottoarer och säkra gatukorsningar för skolbarn inte är tydligt formulerade.
- Gatan är smal och tunga transporter under byggnadstiden kommer att medföra stora påfrestningar för boende och besökare. Förskolan Grodans och dagverksamheten Droppens behov på en trygg och säker miljö i vardagen kommer inte att kunna tillgodoses.

Övriga

Kort 157, boende

Jag som tidigare verksam samhällsplanerare och boende i närområdet liksom många andra hushåll i det absoluta närområdet, blir störda av buller under hela byggprocessen. Då är vi redan hårt drabbade av störningar från E4/Södertäljevägen, som ger ifrån sig ett ständigt brus. Bulleraspekten för de omgivande hushållen är inte ordentligt utredd och kan inte förbises i planarbetet, då det är en allvarlig hälsofråga.

Det är olämpligt att förlägga ett hus så nära en annan fastighet tvärs över gatan. Många hushåll och verksamheter förlorar stora delar av sitt ljusinsläpp. Det går emot hela tanken med utformningen av Västertorp och arkitekturen. Det är meningen att det ska finnas ett visst utrymme mellan husen och att ordentligt ljus/solinsläpp ska medges. Dessutom är Västertorp inte en stadsdel i innerstan, utan i de yttre delarna. I Västertorp står husen redan mycket tätt, vilken ökar behovet av att låta de gröna lungorna kvarstå. Västertorp behöver inga innerstadskvaliteter, utan endast utvecklade kvaliteter som förstärker stadsdelens karaktär. Folk som bor här har ofta valt att göra det för att slippa bo i stan. Dessutom påverkas bullernivån på Störtloppsvägen negativt av att fasaderna kommer så nära varandra.

Fasadens utformning med rött tegel, passar inte i kvarteret. Det skulle förfula det och göra det mörkare. Jag avråder från byggnation på fastigheten överhuvudtaget, men om så ändå ska ske, måste fasadmaterialet anpassas till de omgivande husen. Se även citatet under punkt

De naturvärden som går förlorade för de boende och verksamma i område kan omöjligen kompenseras i samma område. Jag citerar nämndens uttalande: "Nämnden var positiv till att området förtätas med nya bostäder men i ett särskilt uttalande framhölls vikten av att den tillkommande bebyggelsen anpassas till den kringliggande miljön, att de gröna värdena som finns på platsen kompenseras på lämpligt sätt". Inget av det som anges i texten kan anses vara uppfyllt med det nuvarande förslaget. Att kompensera de förlorade naturvärdena någon annanstans i Stockholm skapar ingen nytta för de i området som här berörs.

Här finns allvarliga sociala aspekter som inte tycks ha berörts. Om man tar del av områdesfakta för Västertorp, kan man konstatera att här finns en hög representation av ekonomiskt svaga hushåll, med åtföljande sociala konsekvenser. Till detta kommer det faktum att det pågår arbete med att uppföra modulbostäder för asylsökande på Mellanberget, vilket kommer att belasta området ytterligare socialt

och ekonomiskt. Det vore därför på sin plats att staden, istället för att klämma in bostäder som få av de idag boende i området skulle ha råd att bo i eller ha glädje av, istället fokuserar på att tillföra området kvaliteter som höjer dess sociala status och livskvalitet.

Om det överhuvudtaget ska byggas mer i området, finns det bättre platser att välja - där de som nu bor och verkar i området inte borde störas nämnvärt. Jag tänker t ex på området öster om Mälarhöjdens IP, som idag tycks vara en nedskräpad ödetomt. Enligt stadens utredning "Samhällsrisk utmed Södertäljevägen" visas att det är möjligt att bygga i dessa lägen, om det görs med hänsyn till de risker som finns.

Att stadens politiker anser att en ständigt ökande befolkning är ett självändamål, är inte samma sak som att de delas av stadens nuvarande invånare. Förtätning är en god idé ur ett övergripande samhällsperspektiv, men inte för de som redan bor i området. Nyttan av de 45 bostäderna blir väsentligt lägre än de negativa effekterna för 100-tals hushåll i närheten och hela områdets karaktär. Byggnationen är ett särintresse för fastighetsägaren och de tilltänkta hyresgästerna och ska vägas mot det bredare intresset hos de idag boende och verksamma i området.

Inkomna synpunkter under samråd och granskning som ej tillgodosetts

- Behåll parkmarken
- Genomförande av grönkompensation
- Bygg inte här
- Byt mark och bygg på norra sidan tomten.
- Sänk byggnadshöjden och bygg max i tre våningar.
- Bygg kortare hus längre in på tomten.
- Bygg inte så tätt
- Bygg bostäder för bilfria hyresgäster
- Ej fasad i tegel
- Gör miljökonsekvensbeskrivning
- Ej parkering och infart för sopbil norr om befintlig byggnad

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Dagvattenhantering, föroreningsbelastning

Stadsbyggnadskontoret tar till sig länsstyrelsens och Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter om oklarheter i delar av dagvattenutredning och planhandlingar. Synpunkterna rör hantering av dagvatten och föroreningsbelastning. Kontoret kommer att se över gällande utredning. Förtydliganden och kompletteringar kommer att göras inför antagande.

Översvämningssrisk

Översvämning vid skyfallsregn tas omhand via avledning till gatunätet och nya lämpliga lågpunkter. Befintlig byggnad i norr befinner sig idag i en lågpunkt som inte kan ”byggas/höjdsättas bort”. Kontoret bedömer därför att det är klokt att leda vattnet till nya, skapade, lågpunkter. Detta innebär att planförslaget medför en förbättring mot dagsläget, då ett skyfallsregn definitivt skulle påverka bebyggelse. Eftersom lågpunkterna är placerade på parkeringsytor och inne på gården bedömer kontoret inte att räddningstjänsten påverkas. Viktigt för räddningstjänsten är att huset går att utrymma och att räddningsfordon kan komma åt runt huset. Vid kraftiga skyfall så som 100-årsregn, är inte ett ytterligare dagvattenmagasin en lösning eftersom det förväntas komma stora mängder vatten. Regnvattnet ska delvis transporteras bort från området till gatunätet (via avskärande diken) och delvis samlas i lämpliga lågpunkter som på parkeringsytor och i detta fall vid en planerad gårdsyta söder om huset. Förtydliganden och kompletteringar kommer att göras inför antagande.

Uppställningsplatser för räddningsfordon

En illustration för uppställningsplatser för räddningsfordon finns i sidan 26 i planbeskrivningen och även i genomförd brandtekniskt utlåtande. Illustrationen visar fyra uppställningsplatser för räddningstjänstens stegbil på Störtloppsvägen och två uppställningsytor för stege. Illustrationen kommer tydliggöras. I den fortsatta projekteringen kommer man att säkerställa samtliga uppställningsplatser.

Brandklassat fönster

Det finns inget behov av brandklassat fönster. Avståndet mellan Hus 1 och Hus 2 understiger 8 meter men fönster i gavelfasader mellan Hus 1 och Hus 2 är placerade så pass långt ifrån varandra och med en vinkel som gör att de inte påverkar brandspridning mellan byggnaderna. Med planerad utformning har en övergripande bedömning utförts som visar på att fönster på gavlar mellan Hus 1 och Hus 2 kan utföras utan brandteknisk klass.

En fullständig utredning kring riskerna för brandspridning mellan byggnader ska genomföras i byggprocessen.

Avfallshantering

Byggaktören har informerats om inkomna synpunkter gällande avfallshantering från Stockholms vatten och Avfall för vidare åtgärd i enlighet med synpunkterna. Utrymme för maskinell sophämtning kommer att redovisas i planbeskrivningen.

Parkerings-PM

Förtydligande av p-tal för bil och cykel kommer att göras innan antagande

Belysningsstolpar

Belysningsstolpar vid Lugntorpsvägen påverkas inte av planen. Belysning utmed Störtloppsvägen ligger redan på kvartersmark och kommer att flyttas i sidled. Byggaktören ansvarar och bekostar flytt av belysningsstolpar vid Störtloppsvägen. Detta kommer att göras i samråd med trafikkontorets belysningsingenjör.

Förslaget är inte anpassat efter beslut i samrådsredogörelsen. Stadsbyggnadskontoret studerade byggnadshöjden efter samrådet så den korta lamellen sänktes med 20 centimeter. Fasadkulören ändrades till en ljusare, parkeringsplatser flyttades från innergården och placerades på norra sidan av fastigheten, infart till parkering möjliggjordes på kvartersmark samt sophämtning utan backning möjliggjordes.

Olägenhet för grannfastigheten, insyn

I Dom P 4145 upphävde Mark- och miljööverdomstolen planen för insyn i grannfastighetens bostadshus, vardagsrum, inglasade vinterträdgård och sovrum nedervåningen från parkeringen som låg i ett avstånd mindre än 5 meter. Grannfastigheten var även ett enfamiljshus. Mellan förslagets nybygge inom Skridskon 1 och Backhoppet 2 ligger en gata där minsta avstånd, fasad till fasad är 12 meter. Stadsbyggnadskontoret anser att olägenheter i form av insyn är relativt begränsade. Planområdet är centralt beläget i Stockholm och kollektivtrafiknära, i ett läge där stadsutveckling med större förändringar måste kunna medges.

Avvägning mellan enskilda och allmänna intressen saknas

Stadsbyggnadskontoret anser att det allmänna intresset av att möjliggöra nya bostäder för området väger tyngre än de enskilda intressen som anförts mot planen. I dom P 2112-16 upphävdes planen för att man skulle bygga ett fyravåningshus 17 meter från befintligt enfamiljshus.

Stadsbyggnadskontoret ger olika besked angående markbyte Bostadsrättsföreningen Störtloppsvägen 36 – 46 och ett antal boende i föreningen föreslog markbyte mellan HEBA och kommunen. Stadsbyggnadskontoret svarade i samrådsredogörelsen att staden ej kan erbjuda mark norr om fastigheten skridskon till Heba för nybebyggelse. Efter samrådet föreslog kontoret överföring av allmänplatsmark till kvartersmark för att möjliggöra infart på

kvartersmark samt sophämtning utan backning. Kontoret har redan nämnt infartsfrågan i samrådshandlingens planbeskrivning. Staden har inga planer för att sälja marken norr om Skridskon och Backhoppet 2 för ny bebyggelse. Staden kan inte heller byta mark (utan betalning) med privata fastighetsägare.

Vilseledande uppgifter i detaljplaneförslaget

Bostadsrättsföreningen Störtloppsvägen har framfört att kontoret skriver att, förslaget tar vara på och utvecklar Västertorps grönskande karaktär med naturmark. Detta stämmer inte då kontoret även skriver att planförslaget innebär en minskad grönyta och borttagande av träd.

Kontorets bedömning är att man medvetet och i enlighet med stadsbyggnadsnämnden har lämnat den gröna skärmen mot Vasaloppsvägen orörd. Nya träd kommer att planteras på gården för att stärka ekosystemtjänster och bevara den gröna korridoren ut mot naturområdet i norr. Nya planteringar och buskar planteras även vid Störtloppsvägen.

Grönkompensation

Skridskon är privatägd fastighet. När det gäller kompensation kan man inte ställa krav på privat mark. Byggaktören kompenserar borttagna träd med nya planteringar på gården och på förgårdsmark mot Störtloppsvägen inom fastigheten.

Motstridig uppgift om anpassning till området i detaljplaneförslaget
Bostadsrättsföreningen Störtloppsvägen framför att Stadsbyggnadsnämnden uttalade vikten av att den tillkommande bebyggelsen anpassas till den kringliggande miljön. Stadsbyggnadskontoret beskriver således å ena sidan hur Västertorps unika miljö och karaktär kommer att bevaras, men å andra sidan redovisar nybebyggelse med platt tak mot gården, förgårdsmark mot gatan, högre byggnadshöjd än kringliggande byggnad, radhusliknande lägenhet i bottenvåning, tegelfasad och stora fönster på gavelfasaden.

Stadsbyggnadskontoret bedömning är att de tillkommande volymer gestaltats på ett sätt som inordnar sig i den befintliga miljön i skala, typologi och möte med gata. Nya tillägg ändrar alltid delvis områdets karaktär.

Motstridig uppgift om avstånd i detaljplaneförslaget

Bostadsrättsföreningen Störtloppsvägen har framfört att det finns motstridiga uppgifter om avståndet mellan nybebyggelse till Backhoppet 2. Föreningen anser att minsta avståndet är 9 meter och inte 12 meter.

Avståndet räknas från fasad till fasad och inte mellan balkong till balkong. Avståndet cirka 12-16 meter stämmer. Angivet avstånd 15,1 i brandtekniskt utlåtandet är felaktigt och kommer att justeras.

Det saknas förklaring till varför miljökonsekvensbeskrivning inte behöver göras

Stadsbyggnadskontoret bedömning är att förslaget överensstämmer med gällande översiktsplan. Planförslaget bedöms inte strida mot några andra kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte område av nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Den planerade verksamheten bedöms inte medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa.

Länsstyrelsen och Miljö- och hälsoskyddsnämnden som bevakar miljöfrågor har gjort samma bedömning.

Program Västertorp

- Förslaget står i motsats till Program Västertorp och ÖP 99.
- Samrådsförslaget går på alla punkter emot de underlag och det beslut som fattades i samband med Program Västertorp.
- Program Västertorp avvisade förslag till byggnation i Skridskon .
- 2005 fick Heba avslag med motiveringen att husen kom att ligga för nära varandra. Detta borde gälla idag också.

Ett planprogram innebär översiktligt utredda förutsättningar som anger visioner för kommande detaljplanearbete och är ingen juridiskt bindande handling. Både förutsättningar, behov och förslag kan förändras i kommande detaljplaneskeden.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanen inte strider mot gällande översiktsplan för Stockholm. Planområdet ligger i område där komplettering kan prövas inom ramen för befintlig markanvändning och med utgångspunkt i kunskap av nuvarande karaktär, kvalitéer och behov.

Grönområde

- Planförslaget får negativa konsekvenser på natur. Området ingår i ett habitatnätverk.
- Det lilla gröna området är populärt vår- och sommartid för olika fågelarter. Inom området finns blåsippor som är fridlysta inom Stockholm. I parkmarken ses kvällstid fladdermus vilka är fridlysta.
- Det nuvarande grönområdet är till glädje för alla i Västertorp, men den lilla yta av trädgård som hamnar mellan Hebas fastigheter kommer endast kunna användas av Hebas hyresgäster.
- Enligt Stadsbyggnadsnämndens uttalande i juni 2018 är det av vikt att fasaden mot Vasaloppsvägen ger en fond av levande grönska.

Idag har samtliga björkar dött och det går därför inte att med befintliga träd behålla den gröna skärmen.

- Stadsmuseet ansåg vid start PM att en grön skärm bör bevaras.
- Förslaget innebär en förändring av Västertorps stadsbild då den gröna avslutning som idag finns för centrumgatan försvinner.
- I det område som föreslås bebyggas växer idag över 40 större träd.
- En omfattande nyplantering av vuxna träd skulle behövas.
- Enligt planen kommer endast cirka ett tiotal träd att vara kvar. Inga av de större ekarna eller tallarna kommer att bevaras. Ett antal av de träd, björkarna, som avses bevaras är idag döda. Kvar blir en kal bergknalle, med i bästa fall något enstaka träd och buskar på.
- Tillkommande bebyggelse skapar en mer avgränsad privat gård, till de boende i kvarteret.
- Träd försvinner för att göra infart.

Naturinventeringen uppdaterades efter samrådet. Den visar att inventeringsområdet är relativt artrikt med både vilda arter och trädgårdsväxter samt fruktträd och bärbuskar av betydelse för trastar och finkar m fl. Dock kunde konstateras att flertalet observerade arter är vanliga eller mycket vanliga och typiska för de aktuella biotoperna. Inventeringsområdet ingår inte i habitatnätverket för groddjur, eklevande arter eller barrskogsfåglar. Området har ett högt biotopvärde. Mindre träd i de upphöjda planteringarna längs med Störtloppsvägen och växtbäddar bedöms kunna bibehålla den ekologiska spridningsfunktionen för området och därmed stärka den biologiska mångfalden.

Efter start-PM flyttades byggrätten cirka 4 meter från tomtgräns i syfte att en grön skärm bevaras. Träd som har dött kan inte ersättas av stora träd. Under granskning inkom 25 brev från boende varav en från boende inom skridskon. I samrådsredogörelsen hänvisades boende i Backhoppet 2 till allmänna parker i området men många av dem återkom med synpunkter att parkmarken inom Skridskon bör bevaras för boende i området. Kontoret upprepar att fastigheten Skridskon 1 är privatägd och får endast användas av boende inom fastigheten Skridskon 1. Förskolan Grodan har ingen egen gård och hänvisas till när liggande parker som ligger på allmän platsmark. N3 bestämmelsen gäller för alla träd som har en diameter som överstiger 30 centimeter.

Den mark som tas i anspråk för nybebyggelse utgörs av privat mark och därmed är ingen grönkompensation aktuell från stadens sida.

Stadsbyggnadskontoret noterar länsstyrelsens yttrande som anser ”Planförslaget utgör här ett avvägande som, trots att grönstrukturen påverkas ansluter till områdets struktur och siktlinjer. Den ursprungliga stadsplaneidén kommer därför även fortsatt att förstås”

Parkmark som tas i anspråk används redan som infart till parkeringen. Inga träd finns på infarten.

Parkmark som tas i anspråk används redan för infart till parkeringen. Där växer inga träd. Träd som syn på högra sidan bilden ligger inom kvartersmark.

Bygg inte här

- Planen bör inte tillstyrkas.
- Husen borde även flyttas närmre centrum, den lilla gröna delen som är kvar där borde istället få ta plats i den norra delen av gatan.
- Skrota Hebas byggplan
- Platsen är olämplig för ett så stort bygge. Bygg inte här.
- Heba kan bygga på norra delen av fastigheten.
- Grönområdet ska bevaras orört och husen ska inte byggas.
- Bygg kortare hus längre in på tomten.
- Byt mark och bygg på norra sidan tomten.

I Stockholm råder idag stor bostadsbrist. Staden befinner sig i en intensiv utvecklingsfas med i nuläget cirka en miljon invånare. För att möta tillväxten planeras nya bostäder. Att bygga bostäder i goda service- och kollektivtrafiklägen är ett viktigt mål. Avsedd mark för bostäder har goda förutsättningar med närhet till tunnelbanan.

Stadsbyggnadskontorets bedömning är att platsen är lämplig för ny bebyggelse. Förslaget stämmer väl överens med översiktsplanens intentioner om att komplettera bebyggelse vid stråk och gator samt stärka det lokala centrumet genom ökat underlag för befintlig handel. Planområdet ligger i område där komplettering kan prövas inom ramen för befintlig markanvändning och med utgångspunkt i kunskap av nuvarande karaktär, kvalitéer och behov. Kontoret noterar att även länsstyrelsen, skönhetsrådet och stadsmuseet anser att det är lämplig att bygga på platsen. Staden kan ej erbjuda

allmänplatsmark vid Vasaloppsvägen. En grön skärm bevaras där i enlighet med stadsbyggnadsnämndens utlåtande.

Täthet

- Sluta att förtäta Hägersten.
- Hägersten är förort, så tätt finns bara i Gamla stan.
- Det planerade huset kommer återigen att förtäta och förfula Västertorp på ett oacceptabelt sätt.
- Jättenära avstånd från befintlig byggnad och det förstör både ljusinsläpp och utsikt.
- Förtätningens vansinne i Hägersten och även i övriga Stockholm måste få ett slut. Vi riskerar snart att ha en stad som är sönderbyggd av nybyggen där ingen har råd att bo.

Stockholm stad växer och förtätning sker på flera platser. Det är vanligt förekommande i tätortsutveckling men leder till förändring i olika siktlinjer samt tätheten i befintliga bostadsområden. I en växande stad behöver denna typ av förändringar för omgivningen normalt accepteras om inriktningen för en trygg och levande stadsmiljö ska kunna nås. Planområdet, med sitt centrala läge, nära både bussar och tunnelbana, bedöms lämplig för bostäder.

4,5 meter avstånd till tomtgräns

- Enligt texten i planförslaget kommer nybyggnationen vara indragen 4 meter från fastighetsgränsen. Enligt plan och bygglagen får mindre bebyggelse inte ske närmare tomtgräns än 4,5 meter utan grannes medgivande. Enligt mark- och miljööverdomstolen kan kommun inte ge ett sådant grannmedgivande. Ett minsta avstånd ska därför vara minst 4,5 meter in på fastigheten.

Fastigheten Skridskon 1 gränsar endast till allmänplatspark som park- och gatumark. Nybebyggelse inom fastigheten Skridskon 1 placeras 4 meter från tomtgräns till gatan för att möjliggöra gångväg och förgårdsmark i syfte att utöka tryggheten i stråket. Bebyggelse inom fastigheten Backhoppet 2 ligger ca 1 meter från gatumark (trottoar). Den långa lamellen inom Skridskon placeras 11 meter från bebyggelse i Backhoppet 2 (fasad till fasad) och den korta cirka 16 meter.

Byggnadshöjd

- De nya byggnaderna kommer att bli högre än befintlig bebyggelse.
- Stadsmuseet ifrågasatte byggnadshöjden vid start PM och föreslog sänkning med en våning.
- Byggnaden är för hög, 5 våningar. Backhoppet är 4 våningar.
- Backhoppet är 3 våningar med källare.
- Byggnader i omgivningen är tre våningar alternativ tre våningar och ett våningsplan med kommersiella lokaler. Den nya byggnaden

skulle därför utgöra ett ingrepp i utformningen av Västertorps unika miljö.

-För att en ny byggnad inte ska dominera området och samtidigt ta bort viktigt ljusinsläpp till bostäderna på Störtloppsvägen måste huset göras väsentligt lägre.

-Byggnaden måste definitivt göras lägre än befintliga hus, högst tre våningar. Ett förslag med stadsradhus kan provas.

Backhoppet 2 är 4 våningar mot gatan (3 våningar med en suterrängvåning med butikslokaler). Föreslagen bebyggelse i Skridskon är 4 våningar med inredd takvåning mot gården. Kontoret noterar att Länsstyrelsen ser positivt på att planförslaget anpassas till närliggande bebyggelse både i volym och i utformning. Stadsbyggnadskontoret bedömning är att förslagens skala som helhet förhåller sig till närliggande bostäder. Förslagens förhållningssätt till det befintliga liknar det förhållningssätt som historiskt använts i området – samtidigt som det lägger till ett nytt tidsenligt lager. Efter samrådet sänkte den korta lamellens nockhöjd med 20 centimeter.

Gestaltning, kulturhistoriskt värde

-Fasaderna är ofta utförda i puts. Bygg i puts.

-Ej till rött tegel

-Utformningen motsvarar inte på någon punkt vad som i övrigt finns i stadsdelen.

-Byggnaden passar inte in med närliggande byggnader.

-Entrépartier avviker från områdets karaktär.

-Tillåt inte balkonger mot gatan, på den mörka sidan.

-Endast sadeltak. Tillåt inte platta tak mot gården.

-Fönstersättningen avviker från smalhusens karakteristiska fönster

-Hade gärna sett butikslokal i bottenvåning, speciellt i hörnet mot gatan för att förlänga den unika stadsgata som Västertorp har, skulle göra att huset smälte bättre in och kanske även fick mer yta att bygga på.

Stadsbyggnadskontoret bedömning är att föreslagen bebyggelse har placerats så att samspelar med omkringliggande bebyggelse, landskap och siktlinjer. För att inte påverka områdets kulturhistoriska värden negativt har tillkommande volymer gestaltats på ett sätt som inordnar sig i den befintliga miljön i skala, typologi och möte med gata. Stadsbyggnadskontoret bedömer att behovet av nya bostäder väger tyngre än större anpassning till kulturhistoriska värden än vad förslaget redan innehåller.

Stadsbyggnadskontoret noterar att länsstyrelsen ser positivt på att planförslaget anpassas till närliggande bebyggelse både i volym och i utformning.

Radhuslägenheterna avviker från områdets karaktär men möter grannfastighetens lokaler i bottenvåningen på andra sidan Störtloppsvägen. Detta har gjorts i syfte att stärka stråket med fler entréer och öka tryggheten på gatan. Tillskapandet av trygga och attraktiva offentliga platser är en viktig del i detaljplanen.

Efter samrådet ändrades fasadkulören till ett ljust beigegrått tegel med en fog i lika kulör som teglet för att något tona ned den rustika tegelkänslan. Balkonger som är placerade mot gatan tillhör enkelsidiga lägenheter och är en del av fasadens komposition.

Balkongerna kommer att ligga ovan kvartersmark.

Fönstersättningen är regelbundet placerad och har i likhet med omgivande kvarter få fönstertyper. Byggnaden får fler fönster mot gatan för att skapa goda boendemiljöer i de enkelsidiga lägenheterna. Stadsbyggnadskontoret bedömer att det är ett väl utformat och möjligt tillägg i området. Fasadkompositionen kan komma att utvecklas fram till bygglov.

Vid start-PM fanns förslag på lokal i bottenvåningen i hörnet men detta togs bort i samrådsförslaget till förmån för en grön skärm mot gatan.

Trafik

-Del av Störtloppsvägen inom aktuell plan är nog Västertorps allra smalaste väg och den avslutas med en liten vändplan där stora bilar måste göra flera backmanövrar.

-Infarten till lokaler och bostäder på vår smala del av Störtloppsvägen är mycket trafikerad bland annat av föräldrar som lämnar och hämtar förskolebarn i bil, som på grund av nuvarande parkeringsproblem i Västertorp inte tillfälligt kan parkera på intilliggande gator. Dessutom daglig trafik av sopbilar, av färdtjänsten som behöver komma fram till lokaler med verksamhet för äldre och rörelsehindrade, av lastbilsleveranser av livsmedel till två av lokalhyresgästerna. En utökad trafik av bilar, cyklar och gående för tillfart till 50 nya lägenheter skulle väsentligt öka risken för allvarliga olyckor. Vi har redan nu problem med påkörda balkonger.

Ta bort p-platser på gatan.

-Gatans bredd är endast 5,70.

-Ett så stort bygge kommer att ge än värre trafiksituation. Platsen är olämplig för en så stor byggnad.

-En utökad trafik med bilar, cyklar och gående för tillfart till 50 nya lägenheter skulle väsentligt öka risken för allvarliga olyckor. Vår återvändsgata kan inte göras bredare.

Stadsbyggnadskontoret påpekar att vid den del av Störtloppsvägen som ligger inom planområdet finns två fastigheter Backhoppet 2 och Skridskon 1. Stor del av rådande trafiksituation beror på befintliga bostäder, förskolan, verksamheter och affärer i bottenvåningen inom Backhoppet 2 (brf. Störtloppsvägen 36-46). I bottenvåningen finns förskolan Grodan (18 barn), Polska skolan (kvällar och helger), Droppen Bruket (ca 25 deltagare), Seniorhälsan Västertorpsträffen (ca 70 seniorer), Ateljé & Galleri Törnfågeln och en livsmedelsaffär.

Infart till befintliga parkeringsplatser inom Skridskon angörs från Lugntorpsvägen.

2014 upprättade stadsbyggnadskontoret en detaljplanändring för fastigheten Backhoppet 2 för att bekräfta planstridig garagelänga och permanenta befintlig caféverksamhet. Verksamheten, bedrevs med tillfälligt bygglov och fanns i en friliggande byggnad som tidigare använts som bensinstation.

Befintlig caféverksamhet med parkeringsplatser inom fastigheten Backhoppet 2

Befintliga varsamheter i bottenvåningen av fastigheten Backhoppet 2

Stadsbyggnadskontoret anser att bostadsrättsföreningens ska anordna parkeringsplats för hämtning och lämning av barn inom fastigheten Backhoppet 2. Det finns många parkeringsplatser till befintligt caféverksamhet inom fastigheten.

Efter samrådet flyttades parkeringsplatser till nybebyggelse från gården till norra sidan av fastigheten och sophämtning utan backning möjliggjordes i syfte att minska trafiken på Störtloppsvägen. Vid Störtloppsvägen anordnas endast två parkeringsplatser för personer med rörelsehinder.

Stadsbyggnadskontoret kan inte inom aktuell plan reglera och hitta lösningar för trafikkaoset på grund av befintliga verksamheter vid gatan. Bostadsföreningen ska själv hantera frågan. Kontoret vill påpeka att Störtloppsvägen är en allmän gata och ska användas för angöring för både fastigheterna Backhoppet 2 och Skridskon 1.

Parkeringsplatserna på gatan kan inte tas bort. De används av boende i området och flera boende anser att de ska behållas.

Parkering

- Befintliga parkeringsplatser 12 st. på Störtloppsvägen ska behållas
- Det är redan idag ytterst ont om p-platser, vilket ger mycket onödig trafik då många tvingas leta länge efter en ledig plats.
- Fler p-platser bör finnas inom fastigheten.
- Inga p-platser till nyproduktion. Bilfria hyresgäster bör vara ett obligatoriskt krav.
- Parkering för hämtning och lämning av barn saknas.
- Parkeringsplatser som finns tillgängliga för besökare på gatan och för oss som står i kö för en fast parkeringsplats försvinner. Var ska vi parkera?
- Handikapparkering försvinner där blir det infart till Hebas innergård med boendeparkering.

- Parkeringsplatser som försvinner behövs för boende och besök.
- problematiskt med planerad parkering på gården.
- Det är problematiskt att de negativa aspekterna av planerad parkering samt trafikering av kvarteret inte tas på större allvar.
- Förslaget försämrar ytterligare parkeringssituationen i områden. Ska nämnas att Heba nyligen har byggt om tidigare garage till bostäder i fastigheten.
- Parkeringsplatser som har flyttas till norra delen av fastigheten är inte bra för boende i befintligt hus i norra delen av fastigheten.

Stadsbyggnadskontoret påpekar att befintliga parkeringsplatser på Störtloppsvägen inte är reserverade platser för boende (inom Skridskon 1 eller Backhoppet 2). Planförslaget leder inte till att parkeringsplatserna försvinner. Eventuell avspärning under byggtiden kan ske och då kan boende parkera på närliggande gator i området. Ny bebyggelse ska möjliggöra parkeringsplatser inom egen fastighet. För frågor rörande korttidsparkering för hämtning och lämning av förskolebarn kan förskolan/ bostadsrättsföreningen kontakta trafikkontoret. Alternativ ordnas parkering inom fastigheten. P-tal för nybebyggelse är anpassat efter det kollektivtrafiknära läget och kvarteret får ett högre parkeringstal för cyklar. Nyproduktion för bilfria hyresgäster är ingen lagligt alternativ.

Ägandeform och lägenhetsstorlek

- Bygg hyresrätter med stora lägenheter. Störst brist är på fyra till fem rum.
- Bygg inte hyresrätter.
- Bygg endast stadsradhus.
- Låginkomsttagare har inte råd med nyproducerade hyresrätter.
- Enligt rådande politiska uppfattning i Stockholms stadshus finns för många hyresrätter i Västertorp.

I framtagande av detaljplan följer Stockholm stad Plan och bygglagen (PBL). Upplåtelseform hyresrätt, bostadsrätt och lägenhetsstorlek regleras inte i detaljplanen. Upplåtelseformen påverkar inte vid bedömningen om möjlig förtätning. Det är viktigt att det i Stockholm planeras med olika typer av boendeformer som tillgodoser olika människors behov. Att olika boendeformer finns i samma bostadsområde har en rad fördelar som till exempel att möjligheter att bo kvar i samma stadsdel där man trivs men med en annan upplåtelseform eller lägenhetsstorlek.

Konsekvenser för närliggande boende och verksamheter

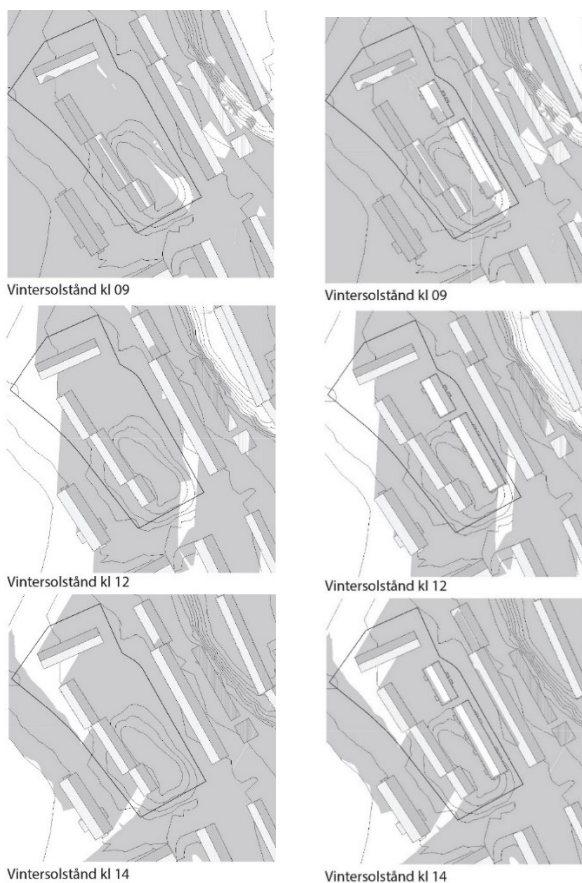
- Bygget skulle få mycket allvarliga bestående hälsokonsekvenser för boende i Backhoppet 2. Mindre solinsläpp, skuggning, insyn och försämrad boendemiljö.
- Det är tätt mellan husen, ljusinsläppet redan är begränsat.

- Flera av oss i Backhoppet 2 har ingen annan utsikt från våra fönster än den som vetter mot Störtloppsvägen.
- Bygget skulle kosta oss livet. Hälsokonsekvenserna av bygget för oss som har medicinska problem bör undersökas. Bland boende finns flera personer med svåra luftvägsbesvär, hjärtsjukdom, rörelsehinder, högt blodtryck, kraftigt nedsatt allmäntillstånd m.m.
- Flera har svårt att ta sig utanför huset och är beroende att sitta på balkongen. Bor i en etta utan balkong med fönster mot nybygget.
- Det blir direkt insyn i ens lägenhet från huset mitt emot och att man själv får direkt insyn i någons lägenhet på tio meters håll.
- Förskolan Grodan saknar utemiljö och kommer att påverkas negativt.
- Värdesänkning av bostadsrätter
- Vi flyttade in hösten 2019 och det skulle bli vår första riktiga lägenhet som familj. Vi var jätteglada. Men sedan fick vi reda på byggplanerna här precis utanför våra fönster.
- Om förslaget genomförs blir det befintliga huset i norr omgärdat av p-platser.
- Vi som bor i lilla huset har redan idag en återvinningsstation på Lugntorpsvägen dit stora bilar kommer flera gånger i veckan.
- Sopbilen på Störtloppsvägen kör max en gång i veckan. Att dra en ny vägsträcka bakom lilla huset innebär en störning för oss som bor i huset och en förstörd del av parken som drabbar alla besökare som nyttjar parken. Detta förslag innebär att man bara flyttar problemet till andra målgrupper och på bekostnad av ytterligare förstörd miljö.
- Ur ett säkerhetsperspektiv är förslaget en så stor försämring av tillgängligheten, liv och hälsa för vi som bor i det befintliga huset i norra delen av fastigheten.

När man tar fram en detaljplan kartlägger man vilka effekter en förändring får för närmiljön och hur förslaget inverkar på stadsmiljön. Planförslaget har oundvikligt en påverkan på närmiljön. Det är inte ovanligt att boende upplever förändringar som sker i ens närmiljö, som negativa.

Förtätning och utveckling i syfte att göra den växande staden tillgänglig för fler, bedöms inte möjlig att genomföra utan påverkan på omgivningen. Kontoret bedömer att olägenheter för närboende, såsom ökad beskuggning, insyn samt minskad tillgång till friyta i direkt anslutning till bostäder, sannolikt inte är större än vad som är normalt i centrala delar av en tät och växande storstadsregion. Efter samrådet uppdaterades solstudier och kompletterades med vintersolstånd. Sol och skuggstudier visar att den nya bebyggelsen under merparten av året inte påverkar befintliga bostäder i någon större utsträckning. Föräldrakooperativet Grodans lokaler kan komma att få förändrad inomhusmiljö. Detta på grund av att

förskolan ligger på bottenvåning och redan idag har inte mycket ljusinsläpp under de mörka tiderna.

Solstudier vintersolstånd med befintliga husen och med nya husen

Det allmänna intresset och nyttan av att skapa nya bostäder i kollektivtrafikhärlägen är stort och boende i en växande stadsmiljö kan behöva acceptera ändrade utsikts- och ljusförhållanden.

2018-06-13 beslutade stadsbyggnadsnämnden att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja planarbete för skridskon 1 för uppförande av nya bostäder.

Parkeringsplatserna flyttades till norra delen av fastigheten i syfte att skapa större gård för boende, minska trafiken på Störtloppsvägen och underlätta för hantering av dagvatten. Sobilens infart flyttades till Lugntorpsvägen i syfte att möjliggöra sophämtning utan backning då vändplanen är liten och inte uppfyller kravet för sophämtning. Kontoret samtycker med boende i befintliga huset men vill påpeka att sobilen kommer max en gång i veckan.

Byggtid

- Påverkan under byggtiden kan bli oerhört påfrestande för boende.
- Risken för kraftiga störningar av den pedagogiska verksamheten under byggnationen, genom tung trafik och sprängningar.

Säkerheten för våra barn försämras i och med ökad trafikering, både under byggprocessen och efteråt.

-Sammantaget bedömer vi att stadsbyggnadskontoret inte har beskrivit de konsekvenserna under byggtiden

Risken för sättningar i husen runt omkring måste vara enorm.

-Västertorpsskolan påverkas negativt då de går förbi till olika uteaktiviteter och gymnastik. Skoleleverna får en farligare och osäkrare skolväg till och från aktiviteter.

-Stor insyn och en stor påverkan under byggnationen.

-Hur ska säkerheten fastställas vid transporter?

-Begränsad rörlighet för människor och fordon.

-Buller under byggnation.

-Luftkvalité under byggtid.

-Transporter under byggtid.

-Alternativa metoder för sprängning som inte ger samma skador på fundament finns idag tillgängliga och dessa bör tas med i en utvärdering av sprängarbeten.

Påverkan på bergvärme

Vibrationer på grund av tung trafik

Tillgänglighet, barn äldre räddningsfordon

Det bör även redovisas tydligt hur eventuella sprängmedel kan påverka mark- och vattenmiljön.

-Farligt för barnen som går flera gånger dagligen, till och från parken samt i samband med hämtning och lämning.

-Förskolan påverkas negativt under byggtiden och parkeringsmöjligheter för hämtning/lämning av barn saknas.

-Påverkan på bergvärme från sprängningen.

-Har det gjorts någon brandtillsyn av dem befintliga byggnaderna?

- femårigt barn med autism och fyraårigt barn med astma att påverkas negativt.

-Stadsbyggnadskontoret har inte beskrivit de konsekvenser som rör barnen på föräldrakooperativet Grodan tillräckligt, trots att styrelsen har yttrat sig i detta ärende tidigare. Vi tycker att det behövs en motivering till varför andra intressen väger tyngre än barnens bästa.

-Tryggheten på den tysta, smala gatan utanför förskolan kommer att påverkas, där förskolans barn varje dag promenerar fram och tillbaka till parken. Många barn, vår dotter inräknad, cyklar också till och från förskolan.

-Vem tar ansvar för sprickbildning i väggar och fasad? Kommunen?

-Framkomlighet under byggtid för räddningsfordon.

-Parkering för de som arbetar under byggtiden. Transport ska ske från Lugntorpsvägen.

-Utredning för byggtiden och konsekvens för boende saknas.

-Tillfälliga p-platser under byggtiden.

-Boende, förskolan och verksamheter får negativa konsekvenser.

-Grundvattennivån påverkas.

-I vår lägenhet är det stora sprickor i väggarna och även ute på fasaden. Vem tar ansvar när det kan förvärras av sprängningar och dylikt?

-Vilka krav ställs på luftemissioner från bygge och tung trafik? Våra fönster och friskluftsintag vetter mot bygget.

-Dåliga erfarenheter av tidigare renoveringar inom Skridskon.

-Droppen/Bruket, Stöd- och Aktivitetsenheten, Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning påverkas negativt.

Vi delar lokalen med Seniorhälsan Västertorpsträffen som har olika aktiviteter och gymnastik. Dessa personer har svårt att gå, många har rullatorer och några har rullstol och el- moped och det finns en ramp utanför dörren.

Kan man säkerhetsställa att brandkåren kan evakuera på ett säkert sätt?

-Våra deltagare lider av psykisk ohälsa och behöver mycket ljus för att må bra. De skulle må allt sämre av att känna sig instängda som i en grotta. Vår arbetsmiljö skulle bli kraftigt försämrade. Det skulle också ge klaustrofobiska tankar hos en del deltagare. Det skulle kännas otryggt och trångt.

-De skulle behöva spränga en hel del detta skulle göra att vi behöver stänga då våra deltagare som har varit med om krig och andra som är lättskrämde inte skulle kunna vara i lokalen under lång tid.

Kommer vi att få en ersättningslokal?

-I huslängan finns ett föräldrakooperativ med småbarn. Hur säkerställs deras väg till sin lekplats vid vändplanen? Pedagogernas arbetsmiljö skulle bli kraftigt försämrade på grund av mörker. Dessutom finns en logopedverksamhet för polska barn i huset som har stor verksamhet. Kommer ersättningslokaler till våra verksamheter att tillhandahållas under de värsta sprängningarna och bortschaktning av bergmassor Vi kommer ej att kunna vistas i våra lokaler.

-Det är för många verksamheter och människor som blir påverkade av detta bygge. Vår arbetsmiljö och psykiska välbefinnande kommer att bli kraftigt försämrade på grund av att ständigt vistas i mörker. Vår säkerhet till och från verksamheterna kommer att bli för riskabel.

Konsekvenser under byggtiden regleras inte i detaljplanen.

Byggaktören ansvarar för att upplysa de närboende om var de ska vända sig vid frågor samt hur länge bygget kommer att pågå.

Byggbuller är ofta väldigt oregelbundet och de mer bullriga momenten överskrider ofta gällande riktvärden, oavsett tid på dygnet. Eftersom byggarbetsplatser är begränsade i tiden anses dessa bullerstörningar normalt som tillfälliga. Den som störs ska i första hand prata med byggaktören men om problemen kvarstår ska Miljöförvaltningen kontaktas som är stadens tillsynsmyndighet för buller.

Sprängningsarbeten i samband med uppförande av ny bebyggelse föregås normalt av att byggaktören gör en riskanalys som belyser graden av risk för skador på närliggande bebyggelse. Detta kommer att ske även vid byggnationer inom planområdet. Om risk för skador identifieras kommer berörda fastigheter att besiktigas både i byggarbetets inledande och avslutande del.

Ansvar för risk för störningar under byggtiden har, enligt Plan- och bygglagen (10 kap 5 §), den som utför åtgärderna, denne ska följa gällande lagar och regler vid genomförandet. Byggaktören ansvarar och bekostar eventuella skador på närliggande bostäder och anläggningar under byggtiden.

Inkomna synpunkter från boende har lämnats till byggaktören. Byggaktören är medveten om befintliga verksamheter i området och ska samråda med bostadsrättsföreningen för att minska den negativa påverkan och undvika eventuella skador under byggtiden.

Trottoar saknas på vänstra sidan av Störtloppsvägen framför fastigheten Skridskon 1. Barn brukar gå på östra sidan av gatan där det finns trottoar. Trottoaren kommer inte att blockeras under byggtiden. Avståndet från förskolan Grodan och andra aktiviteter till parken norr om vändplanen är cirka 70 meter. Under byggtiden kan barn eventuell ta andra vägar till parken från Vasaloppsvägen och Isjaktgränd.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan närboende och behovet av bostäder identifierats.

Flertal synpunkter avser byggnadshöjden med ökande olägenheter av skuggning, skymd utsikt och närheten till grannfastigheten samt anpassning av byggnadshöjd med hänsyn till Backhoppets kulturhistoriska värde. Även synpunkter rörande trafikstörningar på den smala delen av Störtloppsvägen har lyfts.

Stadsbyggnadskontoret anser att förslaget är väl avvägt i förhållande till den befintliga bebyggelsens och områdets kulturhistoriska värden.

Stadsbyggnadskontoret konstaterar att förslaget kan medföra förändrade ljusförhållanden, mindre utsikt och ökad insyn. Kontoret menar samtidigt att förtätning och utveckling av området i syfte att möjliggöra nya bostäder i goda kollektivtrafiklägen inte bedöms vara möjliga att genomföra utan påverkan på omgivningen.

Kontoret konstaterar att man som boende i Stockholm måste acceptera att staden växer och att närmiljön förändras. Förändringar som kan leda till sämre ljusförhållanden, minskad utsikt, ökad insyn, minskad grönyta i direkt anslutning till bostaden.

Inkomna synpunkter föranledde revidering av planförslaget enligt följande:

- Uppdatering av dagvattenutredning
- Justering av planbeskrivningen med tydliggörande text om hantering av dagvatten och översvämningsrisk
- Illustration för uppställningsplatser för räddningsfordon.
- Parkerings-PM för bil och cykel.

Kontoret föreslår att det reviderade förslaget till detaljplan antas.

Pia Ölvebro
planchef

Tara Nezhadi
stadsplanerare